

دستور رئیسی برای کاهش قیمت سیمان و فولاد

رئیس‌جمهور در جلسه دیروز شورای عالی مسکن یکی از اقدامات بسیار مهم و ضروری برای موفقیت طرح نهضت ملی مسکن را کاهش قیمت تمام‌شده ساخت مسکن عنوان کرد و گفت: همه تلاش دستگاه‌های اجرایی مربوطه معطوف به کاهش قیمت هزینه ساخت از فولاد و سیمان گرفته تا سایر تجهیزات ساختمانی باشد، چرا که هرچه قیمت ساخت کمتر باشد به نفع مردم است.

روزگار معدن

اقتصاد ایران و چالش‌های پیش رو

مهاجرت نخبگان یا به اصطلاح فرار مغزها یکی از معضلات جدی ایران بوده است. مشکلی که علاوه بر نخبگان و اندیشمندان، اکنون دامن اکثر اقشار جامعه را گرفته است. دانش‌آموزان، دانشجویان به خصوص در رشته‌های پزشکی و مهندسی، سرمایه‌داران و اکنون کارگران خیره صنعتی از اقصای هاستند که در طول دو سال اخیر، بیشترین آمار مهاجرت به کشورهای توسعه‌یافته را به ثبت رسانده‌اند.

«روزگار معدن» ریشه‌های بحران مسکن در ایران را بررسی کرد:

فرافکنی گرانی

عکس: مهدی کاوه‌ای

یادداشت‌ها

- توسعه آسیب پذیر معدن
- اهمیت اکتشاف در زنجیره فعالیت‌های معدنی
- زمینه‌سازی برای خلق مزیت رقابتی
- رشد تولید سیمان و کلبک
- بحران: از آب تا برنامه
- بورس؛ بیم‌ها و امیدها
- کلید توسعه صادرات فولاد
- دو ابر چالش صنعت فولاد

The 1st International Khorshid Media Festival • Mashhad, IRAN 2023 • Women Narrate • Illuminate and Initiate Change

زنان روشنگری و کلبک

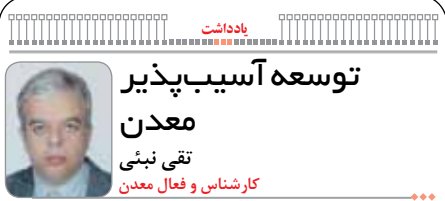
مشهد مقدس ۱۴۰۲

اولین جشنواره بین‌المللی رسانه

خورشید

Khorshid

توسعه آسیب‌پذیر

معدن

تقی نبئی

کارشناس و فعال معدن

کنسور ماچیسی در حدود ۱۴ تا ۱۵ هزار کیلومتر خط ریلی دارد که در قیاس با وسعت کشور و پراکندگی سکونتگاه‌ها، مراکز فعالیت اقتصادی، شهرک‌های صنعتی و بندرگاه‌ها (که در سرتاسر سرزمین پراکنده و گاه در فواصلی بعیداز هم قرار گرفته‌اند)، رقم قابل توجهی نیست. باتوجه به اینکه مدیریت کلان همین ظرفیت هم در اختیار دولت است، متأسفانه از آن به‌شکل بهینه استفاده نمی‌شود؛ از نظر لجستیکی لگوموتیوها واگن‌های ما در حد استاندارد نیستند و فاصله زیادی با امکانات کشورهای توسعه‌یافته دارند و به‌عنوان مثال، در ایران هر قطاری به‌طور میانگین می‌تواند حدود ۲ هزار تن مواد معدنی را حمل کند، در صورتی که در کشورهای توسعه‌یافته، این میزان به عدد قابل توجه ۳۰ هزار تن می‌رسد. روشن است که هر قدر این ظرفیت افزایش پیدا کند، هزینه حمل‌ونقل ریلی کاهش می‌یابد و در نهایت، برای تولیدکننده و مصرف‌کننده (که از طریق حمل‌ونقل با هم ارتباط پیدا می‌کنند) مقرر به صرفه‌تر خواهد شد.از نسوی دیگر، متأسفانه باید گفت شبکه ریلی ما تاب تحمل وزن‌های بیش از ۲ هزار تن را هم ندارد و بسیاری از خطوط هم، تک‌لاین است که این موضوع به خودی خود، موجب توقف و کاهش سرعت حمل‌ونقل می‌شود که این هم باز به زیان معدنکار است.از همه مهم‌تر اینکه، در همه دنیا برای حمل‌ونقل مواد معدنی به‌ویژه در بخش داخلی از شبکه ریلی استفاده می‌شود، اما در کشور، ما این حوزه همکاری لازم را با بخش معدن انجام نمی‌دهد و جز چند مورد استثنایی، می‌توان گفت ما در بیشتر موارد، برای حمل‌ونقل داخلی، ترجیح داده می‌شود به‌جای استفاده از امکانات ریلی از حمل‌ونقل جاده‌ای استفاده شود. حمل‌ونقل جاده‌ای درون کشور هم با مشکلاتی روبه‌رو است که یکی از دلایل آن، این است که ما کشور پهناوری داریم. ایران هجدهمین کشور پهناور دنیا است که ۱۰۱ کی مساحت کره زمین را به خود اختصاص داده و از این رو مناطق معدنی ما عموماً فاصله زیادی تا محل فرآوری یا استفاده دارد. یکی از علل این فواصل بعید میان محل معدن تا واحد مصرف‌کننده، فقدان آمایش سرزمین مناسب است. این مشکل، حاکی از ضعف مدیریت کلان حوزه آمایش صنعتی در گذشته است و متأسفانه این موضوع باعث شده که بخش زیادی از ظرفیت حمل‌ونقل جاده‌ای ما صرف پوشش این نقیصه می‌شود. می‌توان گفت وضعیت جاده‌های ما تا حدودی در ۲ دهه اخیر بهتر شده و توسعه خوبی پیدا کرده است، اما از نظر لجستیکی بخش قابل توجهی از ماشین‌آلات حمل‌ونقل ما فرسوده است و استهلاک بالایی دارد و افزایش شدید نرخ ماشین‌آلات هم باعث می‌شود که امکان بازسازی و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل به‌سادگی میسر نباشد. حمل‌ونقل در ریایی بهترین روش‌های حمل مواد معدنی چه واردات و چه صادرات مواد و فرآورده‌های معدنی است، اما متأسفانه در یک دهه گذشته به‌واسطه تحریم‌های شدیدی که بر بنادر و کشتیرانی ما تحمیل شده، بخش زیادی از ترشک‌های خارجی اسکان همکاری‌های ترانزیتی در ریایی را به ایران از دست دادند و بخش زیادی از ظرفیت شرکت کشتیرانی داخلی خودمان هم تحت تأثیر تحریم قرار گرفته است و این ظرفیت‌ها در اختیار بخش معدن نیست. البته باید اضافه کرد که در بهترین حالت، ظرفیت حمل‌ونقل دریایی ما هم قابل‌قیاس با کشورهای توسعه‌یافته نیست. اگر بخواهیم کل ظرفیت بندرگاهی کشور را با امثال امارات مقایسه کنیم، باید بگوییم چیزی حدود یک‌چهارم امکانات آن کشور را در بخش تولید و بارگیری داریم. این شرایط به همه حوزه‌های صادراتی آسیب می‌رساند، اما در حوزه معدن جدی‌تر است. به‌عقیده من، در حال حاضر دولت به ناچار از این حوزه غفلت کرده است. توسعه ناوگان حمل‌ونقل بسیار هزینه‌بر است و دولت‌ها چه از نظر مالی و چه اجرایی توان چنین کاری را ندارند و معمولاً توسعه‌ها مشارکت بخش خصوصی و حتی سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام می‌گیرد. در بخش خارجی که محدودیت‌های تحریمی باعث شده است که دولت نتواند از ظرفیت خود استفاده کند، در بخش داخلی هم کم‌وبیش از ظرفیت‌های موجود استفاده شده است، اما بخش خصوصی هم توان و علاقه‌مندی زیادی دارد که می‌توان از طریق لیزینگ و در قالب قراردادهای بلندمدت سرمایه‌گذاری، از ظرفیت این بخش هم بهره‌برداری کرد. در دهه‌های گذشته، موارد موفقی از این دست در کشور هم، در زمینه توسعه ریلی و هم آزادراه‌ها داشته‌ایم که موجب توسعه کریدورهای جدید شمال – جنوب و شرق – غرب شده است که می‌توان آن را دویاره در دستور کار قرار داد، اما مهم‌ترین غفلت دولت به گمان من در بحث کاهش و رفع تحریم‌ها بوده، بلکه بخش مهم‌تر هر روز در حال افزایش است.

به‌این ترتیب، سرمایه‌گذاری خارجی تحت تأثیر همین تحریم‌ها قرار گرفته و کمابیش متوقف مانده است. در زمینه سرمایه‌گذاری داخلی هم باید گفت که نه حمایت‌های ضروری انجام گرفته و نه مشوق‌های لازم به این بخش اختصاص داده شده است، بنابراین هر چند این بخش پیشرفت‌هایی داشته‌ایم، اما شاهد توسعه قابل توجهی نبوده‌ایم. هر قدر چالش‌های ما در زمینه حمل‌ونقل ریلی کمتر باشد، توان رقابتی ما با رقبای خارجی، چه در منطقه و چه خارج از آن بیشتر می‌شود. در موضوع رقابت، مهم‌ترین چالش موضوع سرعت و نرخ کالا است. برای بهبود کیفیت و کمیت، زیرساخت‌ها به‌ویژه حمل‌ونقل جاده‌ای، در درجه اول باید تلاش کنیم. رفع محدودیت‌ها در مرحله بعد، با اولویت قرار دادن برنامه‌های توسعه‌ای که جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی را تسهیل می‌کند، به رفع این چالش‌ها کمک کنیم.

وزیر راه و شهرسازی؛

نظرات بورسی‌ها مهم نیست

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به این که بورس کالا فولاد ۴۰ درصد گران‌تر عرضه می‌شود، گفت: وظیفه بورس تنظیم و مدیریت بازار است نه اینکه عامل گرانی مصالح ساختمانی باشد. به گزارش روزگار معدن، مهرداد بذریاش با بیان این که اظهاراتم درباره گرانی فولاد و سیمان در بورس کالا کارشناسی بود اظهار کرد: نمی‌دانم چرا بورسی‌ها به من و دولت توهمین می‌کنند و افراد بورسی در پاسخ به اظهاراتم فحاشی می‌کنند که البته مهم نیست و اشکالی ندارد. وی با ابراز این که با خروج خودرو در بورس کالا شاهد اتفاقات خوبی در این بخش بودیم و معتقدیم این اتفاق برای سیمان و فولاد هم می‌افتد افزود: چرا باید سیمان و فولاد با قیمت جهانی در داخل فروخته شود؟ وزیر راه و شهرسازی با طرح این پرسش‌ها که دلیل افزایش قیمت میلگرد چیست و چرا فولاد از طریق بورس کالا گران‌تر به دست مصرف‌کننده می‌رسد، تصریح کرد: در پروژه‌های نهضت ملی مسکن قیمت زمین را به صفر رسانده‌ایم و با وجود آن که نمی‌توانیم دستمزد ما‌ها را کاهش دهیم اما می‌توانیم در بخش مصالح ساختمانی این کار را انجام دهیم.

• اخبار •

دستور رئیسی بر ای کاهش قیمت سیمان و فولاد

رئیس‌جمهور در جلسه دپروز شورای عالی مسکن یکی از اقدامات بسیار مهم و ضروری برای موفقیت طرح نهضت ملی مسکن را کاهش قیمت تمام‌شده ساخت مسکن عنوان کرد و گفت: همه تلاش دستگاه‌های اجرایی مربوطه معطوف به کاهش قیمت هزینه ساخت از فولاد و سیمان گرفته تا سایر تجهیزات ساختمانی باشد، چرا که هرچه قیمت ساخت کمتر باشد به‌نفع مردم است.

گفتنی است، پیشتر در همین رابطه بذریاش وزیر راه و شهرسازی تأکید کرده بود؛ یکی از عوامل افزایش قیمت مسکن، گرانی مصالح ساختمانی است که این موضوع مهم در دستور جلسه شورای عالی مسکن هفته آینده قرار دارد و با حضور شخص رئیس‌جمهور مورد توجه است. تصمیم‌گیری قرار خواهد گرفت. بذریاش نظارت و ساماندهی مشاوران املاک، کنترل بازار و مصالح و خروج مصالح

راهکارهای تداوم تولید فولاد بررسی شد:

کلید توسعه صادرات فولاد

شهریار خادمی

امروزه تولید و مصرف فولاد یکی از شاخصه‌های اصلی توسعه‌یافتگی کشورها به شمار می‌رود. این صنعت در بخش‌های مختلفی همچون صنعت ساختمان، تجهیزات مکانیکی، محصولات فلزی، صنعت حمل‌ونقل، خودروسازی، لوازم خانگی و... مورد استفاده قرار می‌گیرد.

این حوزه در کشور ما از شرایط مناسبی برخوردار نیست. افزایش قیمت حامل‌های انرژی، حذف ارز ترجیحی، کاهش منابع تأمین مواد اولیه و عوامل دیگری همچون افزایش دستمزدها، تورم شدید، تغییر مداوم مقررات، وضع عوارض صادراتی، فقدان زیرساخت حمل‌ونقل، بحران کم‌آبی، کمبود برق و گاز عمده چالش‌های تولید در حوزه فولاد به شمار می‌آیند. عقب‌ماندگی کشور در ماشین‌آلات و تجهیزات صنعت فولاد و فقدان فناوری روز در تجهیزات این حوزه نیز به چالش‌های موجود دامن زده است.

افزون بر این موارد، خام‌فروشی و صادرات شمش ارزان و باکیفیت از ایران به زیر قیمت‌های جهانی سبب شده تا عملاً ارزش‌افزوده کشور دو دستی تحویل تاجار خارجی شده و صادرات ارزان مواد اولیه شامل شمش، بیلت، بلوم و اسلب موجب تحریم صادرات محصولات نهایی فولاد ایران از سمت‌وسوی تاجار خارجی و کشورهای همسایه خصوصاً کشورهای حاشیه خلیج‌فارس شود.

حالا گفته می‌شود که شروع فصل سرما موضوعی است که می‌تواند به رکود مصرفی در بخش مقاطع طولی فولادی کشور در هفته‌های آینده منجر شود. هرچند که افت محسوس ساخت‌وساز در بخش مسکن در بیش از یک‌سال گذشته باعث شده که بازار مقاطع طولی فولادی در فصل‌های بهار و تابستان هم رونق چندانی نداشته باشد، اما سرما دیگر مزید بر علت می‌شود.

عمق ماجرا را وقتی متوجه می‌شویم که بخواهیم مقایسه‌ای میان ایران و ترکیه انجام دهیم، ترکیه برخلاف ایران، بدون داشتن معادن سنگ‌آهن و با تکیه بر تأمین فولاد پایه با خرید قراضه آهن به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده قراضه آهن در جهان تبدیل شده و در این عرصه شانه به شانه برتری پیش رفته است. نکته تامل‌برانگیز این است که ترکیه با قیمت‌های جهانی انرژی که در حدود ۱۰ برابر قیمت حامل‌های انرژی در ایران است دست به تولید می‌زند.

حالا کارشناسان باور دارند که برای حل مساله رکود به ویژه برای صنایع سرمایه‌بری همچون فولاد باید شاهد کاهش مشکلات متعدد از جمله نرخ سود سیرده بانکی و متناسب‌سازی آن در نرخ تورم باشیم. ضمن اینکه کلید توسعه صادرات واقعی‌سازی نرخ ارز است، چراکه با توجه به نرخ برابری فعلی ریال با دلار، درهم و یورو و همچنین بحث بازگشت ارز

حاصل از صادرات، عملاً صادرات برای صادرکننده مقرر به‌صرفه نیست.

راه‌حل مساله مازاد عرضه

در این خصوص یک کارشناس فولاد گفت: برای خروج یک میلیون تن فولاد عرضه فولاد کشور، رونق صادرات ضروری است.امیرحسین سبحانی‌نژاد با بیان اینکه صادرات راهکاری برای توسعه اقتصاد و صنعتی کشورها محسوب می‌شود، اظهار کرد: تسهیل صادرات، راهکاری برای بهبود عملکرد صنایع و به دنبال آن ارتقای وضعیت اقتصاد کشور است. وی با بیان اینکه در ۴ دهه اخیر فولاد کشور با تکیه بر ظرفیت‌های معدنی و انرژی مشکل‌گرفته توسعه پیدا کرده است، گفت: ظرفیت‌سازی انجام‌شده در این زنجیره به مراتب بالاتر از نیاز داخلی برآورد می‌شود، بنابراین صادرات تنها راه تداوم تولید و حفظ موقعیت‌های شغلی در زنجیره فولاد کشور است.

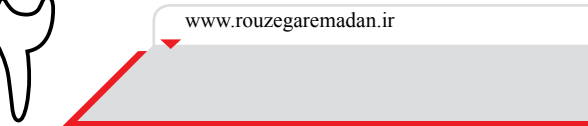
سبحانی‌نژاد تصریح کرد: همچنین با توجه به چالش‌های ناشی از تحریم که عملکرد صنعتگران فولاد کشور را تحت تأثیر منفی قرار داده است، از سیاستگذاران انتظار می‌رود امتیازاتی را در اختیار صنعتگران قرار دهند. این کارشناس فولادی با اشاره به زمان خروج رکود از بازار فولاد گفت: شروع فصل سرما موضوعی است که می‌تواند به رکود مصرفی در بخش مقاطع طولی فولادی کشور در هفته‌های آینده کند. عموماً فصل‌های بهار و تابستان زمان رونق بازار مقاطع طولی فولادی است، هرچند افت محسوس ساخت‌وساز در بخش مسکن در بیش از یک سال گذشته باعث شد تا این بازار در این فصل رونق رونق را به خود بینند.

حالا کارشناسان باور دارند که برای حل مساله رکود به ویژه برای صنایع سرمایه‌بری همچون فولاد باید شاهد کاهش مشکلات متعدد از جمله نرخ سود سیرده بانکی و متناسب‌سازی آن در نرخ تورم باشیم. ضمن اینکه کلید توسعه صادرات واقعی‌سازی نرخ ارز است، چراکه با توجه به نرخ برابری فعلی ریال با دلار، درهم و یورو و همچنین بحث بازگشت ارز

سبحانی‌نژاد راهکارهای خروج رکود در فولاد را اینگونه عنوان کرد: کاهش نرخ سود سیرده بانکی و متناسب‌سازی آن با نرخ تورم باید در اولویت تدابیر دولت برای حل مساله رکود به ویژه برای صنایع سرمایه‌بر مانند فولاد قرار گیرد.

وی اظهار کرد: برای خروج بازار فولاد از رکود و حل مساله مازاد عرضه فولاد کشور، رونق صادرات ضروری است، ضمن اینکه کلید توسعه صادرات در درجه اول واقعی‌سازی نرخ ارز است، چراکه با توجه به نرخ برابری فعلی ریال با دلار، درهم و یورو و همچنین بحث بازگشت ارز حاصل از صادرات، عملاً صادرات برای صادرکننده صرفه اقتصادی ندارد.

■ رشد مقاصد صادراتی با رفع تنش‌های منطقه‌ای
در ادامه برخی باور دارند جایگاه ایران در میان ۱۰ کشور بزرگ تولیدکننده فولاد به همراه بهبود تعاملات منطقه‌ای ایران و عضویت کشور در بریکس نویدبخش آسمانی روشن در موقعیت جهانی صنعت فولاد ایران به عنوان یک کالای استراتژیک است. ۲۰۱۶ بنا به گزارش انجمن جهانی فولاد، از سال ۲۰۲۲ تا سال ۲۰۲۲ ظرفیت فولادسازی در کشورهای عضو سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (شامل کانادا، مکزیک، ژاپن، کره، دانمارک، نروژ، ترکیه و آمریکا) با کاهش مواجه شده است، در حالی که ظرفیت کلی آسیا نیز تقریباً ثابت ماند. در حوزه آهن، رشد ظرفیت بسیار سریع و فراتر از تقاضای منطقه‌ای در مقیاس با سایر مناطق در آسیا که رشد متوسط‌تر است، مشاهده شد. خاورمیانه و آفریقا نیز رشد قابل توجهی در ظرفیت داشتند، هرچند قاره سیاه، سطوح نسبتاً پایینی را نشان داد، اما در میان کشورهای منطقه، ایران به لحاظ تولید فولاد رشد کرده و در

می‌رسد، در سازوکار بورس کالا قیمت پایه این اقلام بر اساس قیمت تمام‌شده محاسبه نشده و به این ترتیب عملاً امکانی برای کاهش گسترده قیمت‌ها در بورس کالا وجود ندارد.

بر این اساس احتمالاً باید منتظر عملی شدن ایده مهرداد بذریاش در خصوص مصالح ساختمانی از بورس کالا باشیم. در این خصوص وزارت خانه‌های راه و شهرسازی، اقتصاد و...بایستی جزئیات برنامه زمان بندی شده خود در خصوص اجرایی شدن دستور رئیس‌جمهور برای کاهش قیمت سیمان و فولاد را اعلام کرده و رساله‌ها نیز برای تحقق حداکثری اهداف نهضت ملی مسکن به عنوان مهمترین برنامه دولت سیزدهم این مطالبه را پیگیری خواهند کرد.

فولادی کشور هستند.

■ ترکیه و روسیه رقبای ایران

طی ۲ سال گذشته، افزایش بهای شمش و محصولات فولادی در بازارهای اروپا و سربایت آن به سایر بازارها و جمله روسیه به اوگراین زمینه را برای تولیدکنندگان فولاد فراهم کرد تا بر سهم خود در بازارهای بین‌المللی بیفزایند و سود قابل ملاحظه‌ای در دوران صعود قیمت‌ها کسب کنند. در این بین فولادسازان ترکیه در زمره این گروه قرار گرفتند، هر چند که به سبب زلزله در این کشور که سبب آسیب‌هایی به عمده شرکتهای فولادی ترکیه واقع در غرب این کشور شد، میزان صادرات این کالای استراتژیک در ترکیه نیز با چالش‌هایی مواجه شد.

به طور کلی، ترکیه برخلاف ایران، بدون داشتن معادن سنگ‌آهن و با تکیه بر تأمین فولاد پایه با خرید قراضه آهن به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده قراضه آهن در جهان تبدیل به یکی از قطب‌های تولید فولاد در جهان شده است. این کشور سالانه حدود ۲۲ تا ۲۵ میلیون تن قراضه آهن وارد می‌کند که حدود نیمی از آن از آمریکا وارد می‌شود. این همسایه شمال غربی ایران با تولید متوسط ۲۵ تا ۴۰ میلیون تن در طول سه سال گذشته جزو رتبه‌های برتر در تولید فولاد است و معمولاً در این عرصه شانه به شانه برزیل پیش رفته است. یکی از محصولات صادراتی ترکیه میلگرد است که به کشورهای همسایه، شمال آفریقا و حاشیه خلیج‌فارس ارسال می‌شود که اتفاقاً این بخش جزو بازارهای سنتی ایران هم است. این کشور حداقل یک‌پنجم از فولاد را تأمین می‌کند که این رقم حجم بسیار بالایی دارد و عددی بین ۲۱ تا ۲۳ درصد می‌شود. به این ترتیب ایران در اروپا بازار هدفی ندارد. نکته تامل‌برانگیز این است که ترکیه با قیمت‌های جهانی انرژی که در حدود ۱۰ برابر قیمت حامل‌های انرژی در ایران است دست به تولید می‌زند. در ادامه روس‌ها با ایجاد تخفیف ۴۰ تا ۵۰ دلاری در محصولات فولادی خود در مقایسه با تولیدات فولاد ایرانی سبب افت صادرات فولادی ایران شده‌اند. در واقع روسیه با حجم تولید زیاد محصولات فولادی تلاش کرده تا به عنوان یک کشور تحریمی بخشی از بازارهای هدف صادراتی را از آن خود کند و علی‌رغم اینکه ایران سال‌ها در تحریم بود و به سختی و با هزینه زیاد توانسته بود بازار صادراتی محدودی برای خود فراهم کند و روش خود بیابد به یکباره بازار روسیه را در کنار خود دیده است. البته با همه این شرایط برخی باور دارند که

چین با حدود ۶ میلیون و ۷۱۱ هزار تن به ارزش حدود یک میلیارد دلار (۶۱ درصد حجمی و ۲۷ درصد ارزشی) و کمترین صادرات به مقصد عراق با حجم حدود یک میلیون و ۴۷۵ هزار تن به ارزش ۴۹۶ هزار و ۹۲۰ هزار دلار (۱۳ درصد وزنی و ۱۸ درصد ارزشی) بوده است. در حال حاضر چین، عراق، اندونزی، تایلند و امارات خریداران اصلی محصولات فولاد کشور هستند.
کاهش قیمت سیمان و فولاد را در سرتاسر سرزمین پراکنده و گاه در فواصلی بعید از هم قرار گرفته‌اند، رقم قابل توجهی نیست. باتوجه به اینکه مدیریت کلان همین ظرفیت هم در اختیار دولت است، متأسفانه از آن به‌شکل بهینه استفاده نمی‌شود؛ از نظر لجستیکی لگوموتیوها واگن‌های ما در حد استاندارد نیستند و فاصله زیادی با امکانات کشورهای توسعه‌یافته دارند و به‌عنوان مثال، در ایران هر قطاری به‌طور میانگین می‌تواند حدود ۲ هزار تن مواد معدنی را حمل کند، در صورتی که در کشورهای توسعه‌یافته، این میزان به عدد قابل توجه ۳۰ هزار تن می‌رسد. روشن است که هر قدر این ظرفیت افزایش پیدا کند، هزینه حمل‌ونقل ریلی کاهش می‌یابد و در نهایت، برای تولیدکننده و مصرف‌کننده (که از طریق حمل‌ونقل با هم ارتباط پیدا می‌کنند) مقرر به صرفه‌تر خواهد شد.از نسوی دیگر، متأسفانه باید گفت شبکه ریلی ما تاب تحمل وزن‌های بیش از ۲ هزار تن را هم ندارد و بسیاری از خطوط هم، تک‌لاین است که این موضوع به خودی خود، موجب توقف و کاهش سرعت حمل‌ونقل می‌شود که این هم باز به زیان معدنکار است.از همه مهم‌تر اینکه، در همه دنیا برای حمل‌ونقل مواد معدنی به‌ویژه در بخش داخلی از شبکه ریلی استفاده می‌شود، اما در کشور، ما این حوزه همکاری لازم را با بخش معدن انجام نمی‌دهد و جز چند مورد استثنایی، می‌توان گفت ما در بیشتر موارد، برای حمل‌ونقل داخلی، ترجیح داده می‌شود به‌جای استفاده از امکانات ریلی از حمل‌ونقل جاده‌ای استفاده شود. حمل‌ونقل جاده‌ای درون کشور هم با مشکلاتی روبه‌رو است که یکی از دلایل آن، این است که ما کشور پهناوری داریم. ایران هجدهمین کشور پهناور دنیا است که ۱۰۱ کی مساحت کره زمین را به خود اختصاص داده و از این رو مناطق معدنی ما عموماً فاصله زیادی تا محل فرآوری یا استفاده دارد. یکی از علل این فواصل بعید میان محل معدن تا واحد مصرف‌کننده، فقدان آمایش سرزمین مناسب است. این مشکل، حاکی از ضعف مدیریت کلان حوزه آمایش صنعتی در گذشته است و متأسفانه این موضوع باعث شده که بخش زیادی از ظرفیت حمل‌ونقل جاده‌ای ما صرف پوشش این نقیصه می‌شود. می‌توان گفت وضعیت جاده‌های ما تا حدودی در ۲ دهه اخیر بهتر شده و توسعه خوبی پیدا کرده است، اما از نظر لجستیکی بخش قابل توجهی از ماشین‌آلات حمل‌ونقل ما فرسوده است و استهلاک بالایی دارد و افزایش شدید نرخ ماشین‌آلات هم باعث می‌شود که امکان بازسازی و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل به‌سادگی میسر نباشد. حمل‌ونقل در ریایی بهترین روش‌های حمل مواد معدنی چه واردات و چه صادرات مواد و فرآورده‌های معدنی است، اما متأسفانه در یک دهه گذشته به‌واسطه تحریم‌های شدیدی که بر بنادر و کشتیرانی ما تحمیل شده، بخش زیادی از ترشک‌های خارجی اسکان همکاری‌های ترانزیتی در ریایی را به ایران از دست دادند و بخش زیادی از ظرفیت شرکت کشتیرانی داخلی خودمان هم تحت تأثیر تحریم قرار گرفته است و این ظرفیت‌ها در اختیار بخش معدن نیست. البته باید اضافه کرد که در بهترین حالت، ظرفیت حمل‌ونقل دریایی ما هم قابل‌قیاس با کشورهای توسعه‌یافته نیست. اگر بخواهیم کل ظرفیت بندرگاهی کشور را با امثال امارات مقایسه کنیم، باید بگوییم چیزی حدود یک‌چهارم امکانات آن کشور را در بخش تولید و بارگیری داریم. این شرایط به همه حوزه‌های صادراتی آسیب می‌رساند، اما در حوزه معدن جدی‌تر است. به‌عقیده من، در حال حاضر دولت به ناچار از این حوزه غفلت کرده است. توسعه ناوگان حمل‌ونقل بسیار هزینه‌بر است و دولت‌ها چه از نظر مالی و چه اجرایی توان چنین کاری را ندارند و معمولاً توسعه‌ها مشارکت بخش خصوصی و حتی سرمایه‌گذاری‌های خارجی انجام می‌گیرد. در بخش خارجی که محدودیت‌های تحریمی باعث شده است که دولت نتواند از ظرفیت خود استفاده کند، در بخش داخلی هم کم‌وبیش از ظرفیت‌های موجود استفاده شده است، اما بخش خصوصی هم توان و علاقه‌مندی زیادی دارد که می‌توان از طریق لیزینگ و در قالب قراردادهای بلندمدت سرمایه‌گذاری، از ظرفیت این بخش هم بهره‌برداری کرد. در دهه‌های گذشته، موارد موفقی از این دست در کشور هم، در زمینه توسعه ریلی و هم آزادراه‌ها داشته‌ایم که موجب توسعه کریدورهای جدید شمال – جنوب و شرق – غرب شده است که می‌توان آن را دویاره در دستور کار قرار داد، اما مهم‌ترین غفلت دولت به گمان من در بحث کاهش و رفع تحریم‌ها بوده، بلکه بخش مهم‌تر هر روز در حال افزایش است.

فولاد خوزستان، بنگاهی با نگاه متفاوت در حوزه تولید

اثرات ملموس سرمایه‌گذاری فولاد خوزستان در حوزه دانش بنیان‌ها

یکی از گام‌های مهم برای دستیابی به توسعه پایدار است که فولاد خوزستان رفته‌رفته به آن نزدیکتر می‌شود.

مساله دیگر این است که با احداث مرکز شتاب‌دهنده و سرمایه‌گذاری فولاد خوزستان در این زمینه، این مجموعه می‌تواند در آینده نزدیک به مرکز تولید قطعات بومی‌سازی شده تبدیل شده و همکاری خود با دیگر مجموعه‌های فولادی را توسعه دهد.

در واقع با این نگاه نه‌تنها نیاز این مجموعه تأمین می‌شود و نقش تولیدی خود را توسعه می‌دهد، بلکه می‌تواند به مرکزی دانش بنیان تبدیل شود. این موضوع به توسعه بعد علمی فولاد خوزستان کمک می‌کند و می‌تواند وزن این مجموعه در صنعت فولاد را افزایش دهد.

تغییر نگاه مجموعه‌های فولادی و حرکت به سمت بومی‌سازی و کاهش ارز بری توانسته بنگاه‌های فعال در این حوزه را نسبت به یک دهه گذشته پرقدردتر کرده تا امروز حرف بیشتری در بازارهای جهانی داشته باشند. کاهش قیمت تمام‌شده در مجموعه‌ای همچون فولاد خوزستان می‌تواند قدرت رقابتی آن را هم افزایش داده و درآمدهای ارزی را افزایش دهد.

این همکاری ۶ هزار سفارش به این شرکت‌ها واگذار شد. اتفاقی که علاوه بر تأمین نیاز فولاد خوزستان، منجر به اشتغال‌زایی در شرکت‌های دانش‌بنیان نیز شد.

این موضوع منجر به بومی‌سازی ۱۵۶۰ قطعه شد که نقش مهمی در صرفه‌جویی ارزی برای این شرکت دارد. این صرفه‌جویی ارزی می‌تواند راهی توسعه در بخش‌های دیگر شده و طرح‌های توسعه‌ای را محقق کند. فولاد خوزستان با دستیابی به این هدف امروز توانسته میزان وابستگی خود به واردات را به کمتر از ۸ درصد برساند اما در تلاش است تا این عدد به زیر ۵ درصد رسیده و بیش از ۹۵ درصد نیاز خود را از طریق بومی‌سازی تأمین کند.

اما هدف‌های فولاد خوزستان تنها به بومی‌سازی قطعات با همکاری‌های یاد شده ختم نمی‌شود، بلکه در این مدت یک مرکز فناوری و شتاب‌دهنده با همکاری فولاد خوزستان در حال احداث است که می‌تواند در توسعه پایدار و اشتغال‌زایی تأثیر بسزایی داشته باشد. فراموش نکنیم کاهش وابستگی به واردات علاوه بر جلوگیری از ارزی، منجر به افزایش سرعت اجرای طرح‌های توسعه‌ای و افزایش تولید می‌شود. در واقع این موضوع

فولاد خوزستان در چند سال اخیر با سرمایه‌گذاری در حوزه دانش‌بنیان‌ها به موفقیت‌هایی دست یافته است که توانسته در قیمت تمام‌شده اثرگذار باشد. اما حرکت در این مسیر می‌تواند نقش‌آفرینی این مجموعه را متفاوت کند.

شرکت فولاد خوزستان یکی از مهم‌ترین تولیدکنندگان فولاد در ایران محسوب می‌شود که در تلاش است این نقش‌آفرینی را افزایش دهد. یکی از موضوعات مهم برای پررنگ‌تر شدن نقش فولاد خوزستان در صنعت فولاد کشور، کاهش قیمت تمام‌شده است که بومی‌سازی قطعات مورد نیاز یکی از راهکارهایی است که این مجموعه آن را در دستور کار قرار داده است.

فولاد خوزستان در سال‌های اخیر با افزایش همکاری‌های خود با شرکت‌های دانش‌بنیان تلاش کرده است تا وابستگی خود به واردات در بخش قطعات را کاهش دهد. این در حالی است که تا قبل از این ۲۵ درصد از قیمت تمام‌شده به واردات اختصاص داشت که امروز این عدد به کمتر از ۱۰ درصد رسیده است.

در واقع فولاد خوزستان با تمرکز بر ایسن موضوع همکاری با ۳۵۰ شرکت دانش‌بنیان را در دستور کار قرار داد که در نتیجه

وزیر صنعت، معدن و تجارت از احداث کارخانه توربین بادی و توسعه معدن در سیستان و بلوچستان در راستای رفع مشکلات و پیشرفت این استان خبر داد. عباس‌علی‌آبادی به‌منظور پیگیری مویبات و دستورات رهبر معظم انقلاب در خصوص ضرورت تلاش بیش از پیش مسئولان در مسیر رفع مشکلات و پیشرفت استان سیستان و بلوچستان که در دیدار اخیر با مردم این استان مطرح شد، در محل ستاد این وزارتخانه میزبان استاندار، اعضای مجمع نمایندگان و مدیران شرکت‌های توسعه‌ای فعال این استان بود.

وزیر صنعت، معدن و تجارت در این نشست، ضمن بررسی دقیق مشکلات معدن و صنایع این استان، بر تهیه نقشه جامع برای توسعه تجارت استان سیستان و بلوچستان و همکاری تجاری با دو کشور همسایه افغانستان و پاکستان با محوریت این استان و

دستور وزیر صمت بر ای توسعه معدن سیستان و بلوچستان

همچنین احداث کارخانه توربین بادی و توسعه معدن استان، تاکید کرد. علی‌آبادی همچنین دستورات مقتضی به‌منظور رفع موانع و مشکلات واحدهای تولیدی و تسهیل و تسریع پروژه‌های فعال زیرمجموعه وزارت صمت در استان سیستان و بلوچستان را صادر کرد. در این نشست، محمد کریمی استاندار، داود شهرکی معاون هماهنگی امور اقتصادی و توسعه منطقه‌ای استانداری، ملک فاضلی نماینده مردم سراوان و مهرستان، حسینعلی شهرباری و فداحسین مالکی نمایندگان مردم زاهدان، حبیب‌الله دهمرده و محمد سرگزئی نمایندگان مردم زابل، اسماعیل حسین‌زهی نماینده مردم خاش(اعضای مجمع نمایندگان استان سیستان و بلوچستان)، اردشیر سمدمحمدی مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدن و فلزات، امیرعلی طاهرزاده مدیرعامل شرکت معدنی و صنعتی چادرمولو، محمدحسن اسدی مدیرعامل شرکت تامین آب

در گفتگوی «روزگار معدن» با شهbaz حسنیور، نماینده مجلس تشریح شد:

اقتصاد ایران و چالش‌های پیش رو

افزایش خواهند یافت. با ادامه این روند، جمعیت در محاسبات اقتصادی و به ویژه نیروی جوان، عامل کلیدی موفقیت اقتصادها خواهد بود. این نیاز از سه منظر، تولید، مصرف کالا و خدمات مورد توجه جدی است و کشور برای پویایی اقتصادی خود نیازمند تولید است.

ایران جز کشورهای بالای این هرم است و نیاز به جذب جمعیت طی سال‌های پیش رو دارد. باید هرچه سریع‌تر و بیشتر از قبل برای این بحران جدی چاره‌اندیشی کرد. از سوی دیگر نیروی کار یکی از مهم‌ترین عوامل تولید است و خروج آن از کشور برای جامعه، هزینه اقتصادی به بار می‌آورد. یکی از چالش‌های فعلی بازار کار ایران، کاهش نیروی انسانی است که علت اصلی آن کم بودن ظرفیت جذب و به کارگیری آن‌ها در بخش‌های اقتصادی کشوراست. افزایش نرخ بیکاری در ایران و نیاز کشورهای دیگر، سبب افزایش مهاجرت نیروی کار شده است.

مدیران کارآفرین تا حدی می‌توانند فشارها را تحمل کنند و ریسک فعالیت‌هایشان را بپذیرند. برخی شاید سرمایه خود را در حوزه دیگری مانند ساخت‌وساز وارد کنند و برخی هم تصمیم به مهاجرت می‌گیرند

• به دلیل تحریم و حضور مدیران دولتی کم‌تجربه، از تخصص و مهارت حمایت نمی‌شود؛ لذا صنعتگران از تلاش کردن دل‌سرد می‌شوند. وقتی تولیدکننده به هر راهکاری متوسل می‌شود، اما به نتیجه نمی‌رسد، راه آخر را انتخاب می‌کند و فعالیت خود را در کشورهای دیگر ادامه می‌دهد. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که سرمایه‌گذاری دولت در حوزه صنعت و استفاده از مدیران باتجربه دولتی می‌تواند منجر به افزایش زمینه فعالیت‌های تولیدی شده و روند مهاجرت به‌خصوص در میان کارگران صنعتی را کاهش داده و راهگشای این مشکل باشد.

● **ارزش پول ما کاهش یافته است.** این موضوع یکسری پیامد منفی به دنبال دارد اما صادرات را تسهیل می‌کند. **کشورهایی مانند چین از ارزش پایین پول ملی برای تسهیل صادرات خود استفاده کرده اند.** به هر حال

مهدی نجفی

مهاجرت نخبگان یا به‌اصطلاح فرار مغزها یکی از معضلات جدی ایران بوده است. مشکلی که علاوه بر نخبگان و اندیشمندان، اکنون دامن اکثر اقشار جامعه را گرفته است. دانش آموزان، دانشجویان به خصوص در رشته‌های پزشکی و مهندسی، سرمایه‌داران و اکثسون کارگران خیره صنعتی از اقشاری هستند که در طول دو سال اخیر، بیشترین آمار مهاجرت به کشورهای توسعه‌یافته را به ثبت رسانده‌اند. بننا به گفته شه‌باز حسن‌پور، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس یکی از چالش‌های فعلی بازار کار ایران، کاهش نیروی انسانی است. نیروی انسانی به ویژه نیروی متخصص در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی هر جامعه نقش اساسی ایفا می‌کند. در تقسیم بندی بانک‌جهانی نیز یکی از منابع ثروت کشورها، نیروی انسانی به ویژه متخصصان کشور ذکر شده است. سرمایه انسانی از ابزارهای مهم، توسعه است و توسعه نیز منوط به حفظ سرمایه انسانی است. به عبارت دیگر سرمایه انسانی یا همان نیروی متخصص و ماهر هم ابزار هستند و هم هدف توسعه. امروزه نیروی ذهنی، تفکر و مدیریت جامعه، ثروت محسوب می‌شود و مهاجران نخبگان و اندیشمندان می‌تواند مزانه علمی یک سرزمین را با چالش جدی مواجه کند.

در فرهنگ معین آمده است: (مهاجرت یعنی از موطن خود به جایی دیگر نقل مکان کردن و هجرت‌گزیدن) همچنین در فرهنگ فارسی عمید مهاجرت به معنی از جایی به جایی رفتن و در آنجا منزل کردن و دوری کردن از شهر و دیار آمده است. اما در تعریفی کاربردی و ملموس می‌توان مهاجرت را به این صورت تعریف کرد: « ترک سرزمین اصلی و ساکن شدن در سرزمین دیگر به طور دائم یا موقت، مهاجرت زمانی یک مسئله اجتماعی تلقی می‌شود که میزان مهاجرت از داخل به خارج در مدت یک سال بیش از میزان مهاجرت از به داخل باشد. مهاجرت نیروی متخصص و اکثسون کارگران خیره، موضوعی است که جامعه ایران در طول سال‌ها درگیر آن شده است. براساس پیمایش‌ها در صورت گرفته میان تمایل مهاجرت ایرانی‌ها به ۴۵ درصد رسیده است. در همین راستا با شه‌باز حسنیور، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس به گفتگو نشدیم.

● **تولید بدون نیروی کار بی معنی است. آمارها می‌گویند که به سمت منفی شدن جمعیت پیش می‌رویم.** این اتفاق در تاریخ جمعیت شناختی ایران بی‌سابقه است. همچنین **آمار حاکی از آن است که حجم مهاجرت کارگران به خصوص کارگران صنعتی افزایش پیدا کرده است.** **دورنمای این وضعیت را چگونه می‌بینید؟ آیا با ادامه این روند، کار به جایی می‌رسد که نیروی کار کم بیابوریم؟ چه باید کرد؟**

جمعیت موضوعی است که هم براساس تاکید مقام معظم رهبری و هم مجلس که «قانون جوانی جمعیت» را ابلاغ کرده، به یکی از اولویت‌های جدی و مهم دولت و دستگاه‌های اجرایی تبدیل شده است. درحال حاضر حدود ۲۰ کشور جهان دارای رشد منفی جمعیت هستند و براساس پیش بینی‌های صورت گرفته، این تعداد به سرعت

معدن

صنایع و معدان(ایمواسکو)، حسین ابراهیمی‌نسب مدیرعامل شرکت توسعه معدن و صنایع مس جانچا و دیگر مدیران معدن و شرکت‌های توسعه‌ای فعال در این استان، در خصوص وضعیت طرح‌های استان سیستان و بلوچستان بیان کردند. همچنین رضا محتشمی‌پور معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صمت، محمدرضا موثقی‌نیا رئیس هیات عامل ایمیدرو، علیرضا شهیدی رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی، بابک احمدی سرپرست سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران(ایدرو)، فرشاد مقیمی سرپرست سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، مهدی زین‌الدینی سرپرست معاونت حقوقی و امور مجلس وزارتخانه و ایرج حسن‌پور مدیرکل صمت استان سیستان و بلوچستان، در خصوص مطالب مطرح شده، توضیحاتی ارائه دادند.

ایران سال‌هاست با وجود تحریم‌ها توانسته ظرفیت حداکثری پالایشگاه‌های خود را نگه دارد. همچنین از توان فنی مهندسی بالایی برخوردار است. لذا باید از این فرصت برای صادرات خدمات فنی- مهندسی و تجهیزات اقدام کند.

علاوه بر این در حوزه نفت قراردادهای خوبی برای استخراج نفت میادین مختلف و ساخت پتروپالایشگاه‌ها از سوی وزارت نفت امضا شده که این اقدام ما را از خام فروشی به سمت فروش فرآورده‌ها و محصول نهایی نفت سوق داده است. در حوزه کشاورزی ما شاهد افزایش تولید محصولات هستیم به گونه‌ای که در سال گذشته میزان گندم خریداری شده از کشاورزان با قیمت خرید تضمینی به میزان ۵ میلیون تن بوده که این میزان در سال جدید و تا پایان مردادماه به ۷.۵ میلیون تن رسیده است.

در تولید ذرت و جو و… شاهد افزایش تولید هستیم و این افزایش تولید در حالی است که استان‌های مختلف خشکسالی چندساله و سرمازدگی و سیل را هم تجربه کرده‌اند. لازم است تا این اقدامات و سیاست‌های توسعه‌محولت کشاورزی، دولت حمایت‌های ویژه‌ای را به دلیل سرمازدگی‌ها سیل‌ها و خشکسالی‌ها از کشاورزان به عمل آورد.

■ **کلا آخر**

رویکرد توسعه‌ای ایران در فروش نفت خام به پالایشگاه‌های فراسرزیمینی در کشورهایی که مانند ایران تحت تاثیر تحریم‌ها هستند، سیاست دولت سیزدهم است که در همین یک سال باعث افزایش چشمگیر درآمد از نفت و معیانات نفتی شده است. کارشناسان معتقدند یکی از موارد اساسی برای اثر این کردن تحریم‌های نفتی، تغییر رویکرد از خام‌فروشی به سمت فرآورده‌فروشی و تولید محصولات نهایی و ایجاد ارزش افزوده بیشتر پالایشگاه را فراموش کرد.

در این شرایط بهترین راهکار، استفاده از ظرفیت پالایشگاه‌های ساخته شده است. در این راهکار، ایران اقدام به تولید فرآورده در پالایشگاه‌های ساخته شده موجود در سطح جهان می‌کند، به ویژه پالایشگاه‌هایی که امکان سهامداری در آن وجود دارد.

در حال حاضر ۶۵ تا ۷۰ درصد صنعت نفت داخلی است. می‌توان با بهره‌برداری از این توانایی و ظرفیت، از یکسو روابط بین‌المللی خود را گسترش دهیم و از سوی دیگر شاهد تاثیرات مثبت آن در آرای اقتصاد کشور باشیم. برای مثال می‌توان به کشور ونزوئلا اشاره کرد که در حال حاضر به دلیل مشکلات موجود در مسیر تحریم‌ها، به شدت در زمینه تعمیر تجهیزات و استفاده از جانکر ظرفیت پالایشگاه‌های خود به مشکل خورده است؛ بخش مهمی از پالایشگاه‌های این کشور با مشکلات جدی در تجهیزات روبه‌رو است و عدم تعویض آنها سبب شده تا ظرفیت پالایشی این پالایشگاه‌ها با شدت کاهش یابد. در نتیجه با ظرفیت حداقلی، فرآورده‌های نفتی سوختی را تولید کنند. ضمن اینکه می‌توانیم همین همکاری را با کشورهای حاشیه دریای خزر و آسیای میانه و قفقاز نیز داشته باشیم. ما هم توان ارائه فناوری و هم خدمات فنی فراسرزیمینی در آرای صادرات خدمات فنی و مهندسی به کشورهایمانند ونزوئلا یک نمونه آن است.

● **این موضوع چه تاثیری بر اقتصاد کشور**

● **روابط بین‌المللی ایران دارد؟**

در حال حاضر ۶۵ تا ۷۰ درصد صنعت نفت داخلی است. می‌توان با بهره‌برداری از این توانایی و ظرفیت، از یکسو روابط بین‌المللی خود را گسترش دهیم و از سوی دیگر شاهد تاثیرات مثبت آن در آرای اقتصاد کشور باشیم. برای مثال می‌توان به کشور ونزوئلا اشاره کرد که در حال حاضر به دلیل مشکلات موجود در مسیر تحریم‌ها، به شدت در زمینه تعمیر تجهیزات و استفاده از ظرفیت پالایشگاه‌های خود به مشکل خورده است؛ بخش مهمی از پالایشگاه‌های این کشور با مشکلات جدی در تجهیزات روبه‌رو است و عدم تعویض آنها سبب شده تا ظرفیت پالایشی این پالایشگاه‌ها با شدت کاهش یابد. در نتیجه با ظرفیت حداقلی، فرآورده‌های نفتی سوختی را تولید کنند. ضمن اینکه می‌توانیم همین همکاری را با کشورهای حاشیه دریای خزر و آسیای میانه و قفقاز نیز داشته باشیم. ما هم توان ارائه فناوری و هم خدمات فنی فراسرزیمینی در آرای صادرات خدمات فنی و مهندسی به کشورهایمانند ونزوئلا یک نمونه آن است.

تابستان سرد بازار آهن آلات

کند. متوسط قیمت هر کیلوگرم میلگرد ۱۰ و ۱۴ در روز اول تابستان به ترتیب برابر با ۲۸ هزار و ۲۵۰ تومان و ۲۶ هزار و ۶۰۰ تومان بود. قیمت هر کیلوگرم میلگرد ۱۰ با کاهش ۱۳ درصدی در انتهای تابستان به کیلویی ۲۴ هزار و ۶۰۰ تومان رسید. میلگرد ۱۴ ریزش قیمت کمتری در این مدت تجربه کرد. متوسط قیمت میلگرد ۱۴ با ریزش حدود ۴ درصدی به کیلویی ۲۵ هزار و ۵۵۰ تومان رسید.

■ **تیرآهن**

برآیند قیمت تیرآهن مانند میلگرد در فصل تابستان منفی بود ولی تیرآهن تابستان پرنوسانی را سپری کرد. بازار تیرآهن در تیرماه یک‌دست ریزشی بود ولی با آغاز مرداد قیمت تیرآهن با افزایش تقاضا رشد کرد. این روند صعودی دوام چندانی نداشت و در شهر پورماه متوقف شد. متوسط قیمت تیرآهن ۱۴ روز اول تابستان کیلویی ۲۷ هزار و ۷۰۰ تومان بود و روز آخر تابستان با کاهش ۶.۲ درصدی به قیمت کیلویی ۲۵ هزار و ۹۶۳ تومان رسید. پروفیل تابستان ۱۴۰۲ را در دو فاز متفاوت سپری کرد.

قیمت پروفیل در طول تیر و مرداد ریزشی بود ولی در شهر پورماه قیمت پروفیل با شدت زیادی صعودی شد و موفق به شکست سقف قیمتی تابستان شد. پروفیل با ضخامت ۲ در روز اول تابستان با قیمت کیلویی ۳۶ هزار تومان معامله می‌شد و این قیمت در پایان تابستان با افزایش ۴ درصدی به کیلویی ۳۷ هزار و ۵۰۰ تومان رسید.

● ۵ مهر ۱۴۰۲ ● ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ ● ۲۷ سپتامبر ۲۰۲۳ ● چهارشنبه ● سال ششم ● شماره ۱۱۵۹

بازداشت

اهمیت اکتشاف در زنجیره فعالیت‌های معدنی

داوود رئیسی

فعال معدنی

در دنیای کنونی که جنگ از صنعت نفت و خت برسته‌وبه بخش معدن رسیده است، اهمیت بالای مواد معدنی ملموس‌تر شده و لزوم برنامه‌ریزی صحیح جهت اکتشاف و استخراج مواد معدنی نمود و چندیانی پیدا کرده است. کشور پهناور ایران جدای از منابع عظیم نفت و گاز، واجد منابع و ذخایر غنی معدنی فراوانی است که بخش زیادی از آن با بکر و دست نخورده باقی مانده‌اند.

ایران با دارا بودن بیش از ۵۷ میلیارد تن ذخایر معدنی شناسایی شده و با تنوع ۶۹ ماده معدنی جزو ۱۵ کشور برتر جهان از حیث ابعاد و تنوع ذخایر معدنی به شمار می‌آید که می‌توان این فرصت را با تدبیر و مدیریتی صحیح همچون صنعت نفت به بازاری بزرگ جهت کسب سرمایه‌های ملی تبدیل کند. برای تبدیل این توان بالقوه به بالفعل باید به ابتدای زنجیره فعالیت‌های معدنی یعنی حوزه اکتشاف نگاه‌ی ویژه داشته باشیم. مسیری که درون خود شامل حلقه‌های مختلفی همچون اکتشاف، استخراج، کانه‌آوری و فرآوری صنایع معدنی است. بنابراین به منظور دست‌یابی به اهداف توسعه‌ای در تولید فولاد، مس، روی، طلا و … از یک سو سرمایه‌گذاری در بخش اکتشاف به‌عنوان حوزه پایه‌ای معدن باید افزایش یابد و از سوی دیگر برنامه‌های جذاب برای سرمایه‌گذاری در زنجیره تولید اعمال شود.

اولین حلقه زنجیره فعالیت‌های معدنی، بخش اکتشاف به شمار می‌آید که شامل تهیه اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی، شناسایی، بی‌جویی، اکتشاف مقدماتی و تفصیلی است و شناخت و صحیح هر یک از این حلقه‌ها و جایگاه بخش‌های مختلف فعال و تاثیرگذار در سیاست‌گذاری و اجرا و نظارت می‌تواند بر پیشبرد کل فعالیت‌های معدنی در یک کشور بسیار تاثیرگذار باشد زیرا هر یک از این حلقه‌ها و نقش آن در ریسک مراحل بعدی مبین میزان ورود سرمایه به هر یک از حلقه‌های بعدی زنجیره است. در صورت عدم سیاست‌گذاری صحیح، سرمایه‌گذاری به‌موقع و لازم و نظارت کافی در هر مرحله، موقعیت کلی بخش متزلزل و منجر به شکست سرمایه‌گذاری در حلقه‌های بعدی و در نهایت افول بخش معدن می‌شود.

مقوله اکتشاف در مناطق مختلف جهان با رویکردی کاملا اقتصادی و در بستر وجود اطلاعات پایه زمین‌شناسی مناسب و در دسترس توسط شرکت‌های بزرگ و کوچک در مقیاس جهانی و به صورت برون‌مرزی صورت می‌پذیرد و از سال ۲۰۰۳ تاکنون جهان همواره روندی فزاینده داشته‌است. فعالیت‌های اکتشافی در جهان به واقع به‌عنوان یک فعالیت اقتصادی لحاظ می‌شود که ریسک و فرایند سرمایه‌گذاری مشخص دارد. با بررسی روند هزینه‌های اکتشافی در جهان مشخص می‌شود که در دهه اول قرن ۲۱ به‌طور یکنواخت این روند فزاینده بوده است؛ چراکه از حدود دو میلیارد دلار در سال ۲۰۰۳ به آغاز شده و بیشترین حد خود در سال ۲۰۰۸ (بیش از ۱۰ میلیارد دلار) رسیده است و سپس بعد از یک اکت شدیدی و هم‌پا با بحران اقتصادی غرب تا حدود نصف کاهش یافته است اما بعد از سال ۲۰۱۰ روند بهبود پیش گرفته و تا نسبت‌تندتر پیش‌شده است. بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که مقوله اکتشاف در مناطق مختلف جهان رویکردی کاملا پیش‌رونده داشته که می‌شک متفاوت آن‌ها را به دنبال داشته است زیرا در بستر وجود اطلاعات پایه زمین‌شناسی مناسب و در دسترس، مطالعات اکتشافی و به دنبال آن شناسایی ذخایر معدنی برای سرمایه‌گذاری آسانتر تسهیل و سودآوری مطمئن‌تری به دنبال خواهد داشت.

عدم سرمایه‌گذاری اصولی از سوی دولت در این بخش موجب است است تا معدن کشور نتوانند به جایگاه واقعی خود در اقتصاد دست پیدا کنند و همین امر سبب شده است تا هیچ‌گاه همگام با سایر کشورهای معدن خیز در جهان در هیچ‌یک از ابعاد و حلقه‌های زنجیره ارزش معدن نتوانند جایگاه واقعی خود را در اقتصاد کشور احیا کنند؛ در حالی که کشورهای مشابه دارای ذخایر معدنی مانند استرالیا، کانادا، پرو، آفریقای جنوبی و شیلی با سهم حداقل بالای ۸۰ درصدی معدن در تولید ناخالص داخلی، بخش معدن بسیار پویایی را در اقتصاد خود به وجود آورده‌اند اما این میزان در کشور ایران بسیار نازل است و اکنون نیز با ادامه سیاست‌های موجود و عدم توجه مورد انتظار دستگاه حاکمیت، معقول ماندن این سرمایه‌های معدنی بیشتر تضمین می‌کند. واکوی عدم سرمایه‌گذاری در امر اکتشاف چه از طرف دولت و چه از سوی بخش خصوصی، علت اصلی در حاشیه‌بودن این امر در بخش معدن را نمایان می‌کند. در صورت عدم سیاست‌گذاری صحیح، سرمایه‌گذاری به‌موقع و لازم و نظارت کافی در هر مرحله، موقعیت کلی بخش معدن در ادامه بدون شک متزلزل و منجر به شکست سرمایه‌گذاری در حلقه‌های بعدی و در نهایت افول بخش معدن خواهد شد.

مسئولیت تهیه و تدوین اطلاعات پایه بر عهده دولت و حاکمیت است؛ به طوری که تقریبا تمامی بودجه و اعتبار لازم برای این منظور توسط دولت تأمین می‌شود اما در بسیاری از کشورها، بودجه سالانه اختصاص یافته به این امر، تفاوت معناداری با ایران دارد و البته این تفاوت در منابع و آرای‌های اخیر مشهودتر شد که نشان حال آنکه در کشورهای فوق، اکثر مناطق دارای پتانسیل‌های معدنی، دارای اطلاعات پایه در سال‌های قبل بوده است و طی سالیان متمادی نیز دولت‌های آن‌ها در جهت تکمیل اطلاعات، اقدامات لازم را به صورت تخصیص بودجه‌های اکتشافی بیشتر انجام داده‌اند. در همین راستا، حمایت بیشتر بخش دولتی در امر اکتشافات و ورود بخش خصوصی به اکتشافات وسیع در کشور می‌تواند اثرگذار واقع شود.
آمار سرمایه‌گذاری صورت‌گرفته در بخش اکتشاف مواد معدنی ایران نشان می‌دهد که کل بخش خصوصی موجود معدنی ایران نشان می‌دهد که کل بخش خصوصی در ایران تحت در اندازه فعالیت لازم برای کوچک‌مقیاس جهان نیز نتوانسته در این بخش سرمایه‌گذاری کند. شرکت‌های بزرگ اکتشافی به معنی واقعی و در مقیاس‌های جهانی هیچ‌گاه تشکیل نشده‌اند و اکثر سرمایه‌گذاری‌های صورت‌گرفته توسط شرکت‌های بهره‌بردار انجام شده‌است. همچنین استفاده از سرمایه‌گذاری خارجی (حضور شرکت‌های بزرگ و کوچک) نیز در این راستا موثر خواهد بود. البته این بخش نیز با توجه به نبود سرمایه‌گذاری به‌موقع دولت در امر زیرساخت‌های بالای ۸۰ درصدی معدن در تولید نه‌حیلات لازم برای سرمایه‌گذار و شرکت‌های خارجی و تحریم‌های موجود، تاکنون از توفیق چندانی برخوردار نبوده است. شرکت‌های توانمند جهان به علت تسهیل پذیرش سرمایه‌گذار خارجی از طرف اکثر کشورهای توسعه‌یافته و به‌موقع فعالیت خود را به سمت کشورهای نیک در صورت رفع موانع پیش‌روی سرمایه‌گذاران خارجی بدون شک یکی از مناطق اکتشافی دنیا خواهد بود که در این میان تهیه اطلاعات پایه و ارائه شناسایی دقیق‌تر تاثیر زیادی در تسهیل سرمایه‌گذاران معدنی خواهد داشت.

بخش معدن و صنایع معدنی و فلزی در آستانه یک انقلاب و تحولی اساسی قرار گرفته است. ظهور فناوری‌های جدید در حوزه فرایندهای معدنکاری، فراوری مواد معدنی و تولید محصولات نهایی عرضه رقابتی خاصی را برای فعالان این حوزه ایجاد می‌کند که همسویی با آن‌ها، پیش‌نیاز اصلی بقا و حفظ جایگاه است. شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدان و فلزات (ومعدان) با توجه به نقش محوری خود در فعالیت و توسعه صنایع معدنی و فلزی، در مسیر جایک‌سازی این بخش گام برداشته است.

برنامه‌های سرمایه‌گذاری این شرکت در راستای هوشمندسازی از ایجاد بسته‌های مالی از جمله خرید تجهیزات مدرن و آموزش و ارتقای مهارت نیروی انسانی آغاز شده است. علاوه بر این، معدان در پروژه‌های آتی خود استراتژی تحول دیجیتال را دنبال می‌کند تا به این ترتیب در بخش معدن، صنایع معدنی و فلزی کشور به سطح مطلوبی از تکنولوژی و هوشمندسازی دست یابد.

تحول و تغییر تنها مولفه ثابت در محیط کسب و کار امروز جهان است و هر بنگاه اقتصادی برای اینکه بتواند سهم خود را در بازارها حفظ کند و ارتقا یبخشد باید خود را با این تحولات پرامنه، مستمر و فراگیر همسو کند. موضوع تحولات دیجیتال نیز یکی از روندهای مهم امروز جهان بر شمرده می‌شود که بخش صنعت و اقتصاد جهان را در آستانه یک انقلاب جدید قرار داده است. در واقع این تحولات که به معنای ایجاد قابلیت‌های جدیدی در حوزه هوشمندسازی، بهبود فرایندها و آمیختن آن‌ها با فناوری‌های اطلاعات و ارتباطات است، با پدیدآوردن مزیت رقابتی، موفقیت بنگاه در محیط کسب‌و کار را تضمین می‌کند. بنابراین تحول دیجیتال مفهومی عمیق‌تر از استفاده مدگرانه از علم و تکنولوژی در صنعت است و اجرایی شدن تحول دیجیتال در هر صنعت، تمام ابعاد آن را دچار تغییرات اساسی می‌کند.

شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدان و فلزات (ومعدان) به عنوان شرکتی پیشرو در توسعه بخش معدن و صنعت کشور گام‌های بلندی را در بهبود سطح فناوری بخش معدن و هوشمندسازی برداشته است. برنامه‌های این شرکت در قالب پروژه‌های سرمایه‌گذاری توسعه‌محور در شرکت‌های زیرمجموعه اجرا می‌شوند تا از این طریق زمینه جایک‌سازی بخش معدن و صنایع معدنی فراهم شود. تحقیق و توسعه، افزایش دانش سرمایه‌های انسانی و تغییر در فرهنگ سازمانی برای پذیرش و ساور تغییر در حوزه معدنکاری و هوشمندسازی معادن از جمله رویکردهای اساسی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدان و فلزات است که در چند سال اخیر به آن توجه ویژه دارد.

به طور کلی، هوشمندسازی معادن از جنبه‌های مختلفی از جمله افزایش سرعت عملیات، ایمنی، ارتقای کارایی و اثر بخشی، کاهش خطا و ریسک و بهبود ارتباط بین حلقه‌های مختلف زنجیره تأمین و افزایش پایداری زیست‌محیطی ناشی از عملیات معدنکاری اهمیت دارد. اینترنت اشیا یکی از مهم‌ترین فناوری‌هایی است که امکان حرکت به سمت هوشمندسازی را فراهم می‌سازد. این فناوری می‌تواند تاثیر شگرفی را در همه حلقه‌های زنجیره، از اکتشاف تا فراوری ماده معدنی و تولید محصول نهایی به دنبال داشته باشد. علاوه بر این، داده‌های حاصل از عملیات اکتشاف، معدنکاری و … را می‌توان به وسیله هوش مصنوعی تجزیه و تحلیل کرد و به نتایج دقیق‌تری رسید.

یابد توجه داشت که عیار ذخایر اغلب معدان کشور کاهش یافته است و استفاده از تکنولوژی‌های روز دنیا برای کاهش خطا و افزایش دقت عملیات حفاری و فراوری ضرورت دارد. علاوه بر این بخشی از مواد معدنی با عیار بالا نیز در عمق‌های بسیار پایین‌تر از سطح زمین قرار گرفته‌اند. بنابراین هوشمندسازی در اکتشاف ماده معدنی انجام عملیات معدنکاری نقش مهم و کلیدی ایفا می‌کند. به عنوان مثال، عیار ماده معدنی در معدن مس جانجا که از جمله معدن در سطح کلاس جهانی به شمار می‌آید، برابر ۰/۲۴ درصد است که عیار نسبتاً پایینی محسوب می‌شود. جانمایی تاسیسات، با داطله، انجام عملیات حفاری و … در خصوص این معدن عیار بسیار پدید بخش بسیاری دارند و در صورت اشتباه و یا عدم دقت کافی می‌تواند به غیراقتصادی شدن طرح و ایجاد خسارت جبران‌ناپذیری بیانجامد. با توجه به شرایط فعلی عملکرد بخش معدن کشور به جرات می‌توان گفت این‌گونه پدیده‌ها در صورتی که بر پشتاب بخش معدن و صنایع معدنی به سوی فناوری‌های نوین و هوشمندسازی آغاز نشود، این بخش فاصله زیادی با دنیا و تحولات جهانی خواهد گرفت. بنابراین تحولات دیجیتال و هوشمندسازی در معدن برای حفظ شرایط یک گام به جلو و به شمار می‌آید و توجه به هر یک از سرمایه‌گذاری توسعه معدان و فلزات سرمایه‌های انسانی را یکی از ارکان و اساس انقلاب صنعتی چهارم تلقی می‌کند، زیرا نیروهای آموزش‌دیده می‌توانند با دسترسی به تکنولوژی پیشرفته در بخش تولید مواد معدنی و صنایع معدنی و فلزی، به‌دیده‌ای است که سطوح بالای علم و دانش نیروی انسانی، به درک در دسترس عملکرد تولید و خلق ایده‌های جدید و بهبود بخشیدن به سرعت عملیات کمک شایانی می‌کند. سرمایه‌گذاری شرکت توسعه معدان و فلزات، استفاده از نیروی انسانی شایسته و آموزش‌دیده در تمامی حوزه‌های صنعت و معدن است. بنابراین در این شرکت همواره زمینه رشد فنی و علمی را برای پرورش نیروی انسانی کارآمد فراهم می‌شود.

زمانی که رویکردهای مدیریتی و برنامه‌های توسعه معدان به سوی تولید دیجیتال و هوشمندسازی صنایع معدنی و فلزی هدایت شوند، با آموزش منابع انسانی و ارتقای سطح مهارت آنها همگام با تحولات، می‌توان برنامه‌ریزی دقیق‌تری را برای هوشمندسازی تعریف کرد.

در هر صورت باید توجه داشت که وجود چالش‌های فراوان در بخش معدن و صنایع معدنی کشور، سرعت رقابت این بخش در مقیاس جهانی را کاهش داده است و باید برنامه‌ریزی مدون و جدی‌تری برای توسعه هوشمندسازی حلقه‌های مختلف زنجیره ارزش در دستور کار قرار بگیرد. این مسئله برای شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدان و فلزات که سرمایه‌گذاری در معدن برون‌مرزی را نیز در دستور کار دارد از اهمیت دوچندانی برخوردار است. داشتن نگاه همه‌جانبه و بلندمدت به توسعه، لازمه دسترسی به سطح بالاتری از تکنولوژی و حرکت بر پشتاب در راستای انقلاب صنعتی چهارم است.

افزایش ظرفیت تولید، کیفیت بالای محصول، توسعه زیرساخت‌ها، اجرای پروژه‌های زیست‌محیطی، افزایش توان و تخصص داخلی و … مستلزم جهت‌گیری مناسب در این خصوص و پایش مستمر تغییرات علم و تکنولوژی است تا از این طریق فرصت‌های مولد شناسایی و در جهت اهداف توسعه‌صنایع معدنی و فلزی کشور به کار گرفته شوند. اگرچه شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معدان و فلزات از تخصص و سرمایه لازم برای تحولات دیجیتال برخوردار است، اما به نظر می‌رسد که این موضوع مهم باید در تصمیم‌گیری‌های کلان کشور نیز مورد توجه بگیرد تا پویایی در همه ابعاد صنایع و معدان حاصل شود.

• صنایع معدنی •

امروز در بازار آهن و فولاد معاملات در یک آرامش و ثبات نسبی جریان پیدا کرد و اکثر شرکت‌ها نیز تغییر قیمتی نسبت به هفته قبل نداشتند. شرایط بازار آهن و فولاد در شهریور ماه در سکوت و تعطیلی گذرانده و امید به تحرک در مهر ماه دارد ولی روند نزولی قیمت شمش و سکوت بازار محصول، این امید را کم رنگ می‌کند مگر اینکه دولت سیاست دیگری در پیش گیرد. امروز در عرضه‌های شمش در بورس کالا نیز این روند نزولی ادامه داشت و معاملات این محصول با ریزش ۸/۱۴ درصد به حجم ۱۲۰ هزار و ۶۰۰ تن و قیمت میانگین پایه ۱۹ هزار ۱۹۹ تومان بر روی تابلو معاملات انجام شد که نسبت به نرخ پایه افت قیمت ۸/۰ درصدی داشت، گفتنی است کمترین نرخ پایه معامله شده برای این محصول ۱۸ هزار و ۹۰۰ تومان و بیشترین قیمت ۲۰ هزار و ۲۴۰ تومان است.

بازار فولاد از رکود خارج می‌شود؟

گفتنی است لغو مصوبه غیربهره‌یابی شدن خرید شمش فولاد از هفته قبل در بورس کالا، به نظر می‌رسد استقبال از این محصول را محدود کرده و برای این مقدار معامله شده فقط ۱۴۲ هزار و ۴۱۰ تن تقاضا وجود داشت. با توجه به اینکه کم رونقی موجود در حوزه فولاد از سمت فعالان این بازار به علت رکود سنگین در بازار ساخت و ساز کشور مطرح است اخیرا طی خبری مهرداد بذریاش وزیر راه و شهرسازی مسئله خروج عرضه سیمان و فولاد از بورس و تاثیر آن بر کاهش قیمت مسکن را مطرح کرده که اظهارنظرهای متفاوتی از طرف فعالان این بازارها را در پی داشته است.

برخی معتقدند این‌که بورس کالا در ساختار صنعت ساخت‌و ساز رانندازی و فعالیت شغفی داشته باشد، برای بخش مسکن و ساختمان خوب است، اما برخی دیگر مطرح

«روزگار معدن» ریشه‌های بحران مسکن در ایران را بررسی کرد:

فرافکنی گرانی

شهیار خادمی

اصل ۳۱ قانون اساسی تکلیفی بسیار مهم را بر دوش دولت و دولتمردان گذاشته است؛ زمینه‌سازی برای برخورداری همه شهروندان از مسکن. با این‌حال حتی اگر چنین صراحتی در قانون سه کار نرفته بود، از آنجا که دولت متولی هدایت اقتصاد کشور و بازارایی مناسبه اقتصادی در جامعه است، باز هم این خواسته شهروندان از دولت که مسیر دستیابی آنان به مسکن متناسب با نیازشان را تسهیل کرده و با انتخاب و اجرای تدابیر سنجیده آنان را خنده‌دار کند، زیاده‌طلبی و خواسته نامعقولی نبوده و نیست از این‌رو دولتمردان نمی‌توانند مجموعه اقدامات احتمالی خود را در حوزه مسکن با عنوانی مانند مپهوروزی به مردم معرفی کنند؛ زیرا هرچه در این میدان فعالیت شود، صرفا انجام بخشی از وظایف و تعهدات دولت است.

اما این تمام ماجرا نیست. آنچه که مشخص است آن است که بازار مسکن در ایران، مدت‌هاست شرایط مساعدی ندارد. این نابسامانی‌ها در سال‌های اخیر تشدید هم شده است؛ بنابراین در روزهایی که تعداد معاملات مسکن از رکود شدید در این حوزه خیر می‌دهد، قیمت‌ها در مسیر صعودی قرار گرفته‌اند. بازار مسکن در بازه زمانی کوتاهی رشد قابل‌توجهی را تجربه کرده و این روند رو به رشد ادامه دارد. در چنین شرایطی، بازار کشف مقصر گرانی مسکن دان نمی‌تواند. نهادهای تصمیم‌گیر و نظارتی برای آینده اقتصاد کشور متصور شوند، تداوم روند صعودی قیمت‌ها دور از ذهن نیست.

گاه مسئولان انگشت اتهام خود را به سوی رشد نرخ فولاد در می‌کنند. در حالی که رد ادعای پدیده کار چندان دشواری هم نیست. اعتداری بی‌اعتمادی کارچندان دشواری هم نیست. اعتداری کشور را از دیگر دلایل اصلی رشد قیمت‌ها دانست. رشدی که بازار فولاد و مسکن نیز از آن بی‌نصیب نمانده‌اند. در شرایطی که مردم نهادهای تصمیم‌گیر و نظارتی برای آینده اقتصاد کشور متصور شوند، تداوم روند صعودی قیمت‌ها دور از ذهن نیست.

❑ **دلیل رشد قیمت آهن آلات**

بختیاری در ادامه ناهماهنگی میان فروش محصولات فولادی در حلقه‌های گوناگون این زنجیره را از دیگر دلایل نابسامانی شرایط حاکم بر این زنجیره عنوان کرد و گفت: در شرایطی که میلگرد ۲۵۰۰۰ تنی برای این صنعت فولاد و مسکن گفت‌وگو کرده‌ایم و نظر آنها را جویا شده‌ایم.

❑ **مقصر گرانی مسکن فولاد نیست**

علیرضا بختیاری، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگار معدن» درباره تاثیر نرخ آهن و فولاد بر نرخ مسکن گفت: نرخ خرید اثرگذاری مجموع نرخ آهن‌آلات مصرفی در ساختمان مانند میلگرد، تیرآهن و… در نرخ تمام‌شده مسکن کار چندان دشواری نیست. به‌طور میانگین می‌توان گفت حدود ۲۰ درصد نرخ تمام‌شده ساختمانی با اسکلت فلزی را محصولات فولادی تشکیل می‌دهد. حال باید دید که نرخ فروش مسکن و آهن‌آلات هر کدام با چه شتابی روند داشته‌اند؟

وی افزود: میلگرد در ابتدای سال ۱۴۰۲ حدود ۲۳۰۰۰ تومان به‌ازای هر کیلوگرم معامله می‌شد. نرخ این محصول در بیشترین حالت در امسال بین ۲۳ تا ۲۵ هزار تومان به‌ازای هر کیلوگرم در حال تغییر بود؛ یعنی نرخ فروش محصولات فولادی در بیشترین مقدار از سال گذشته تاکنون افزایش چشمگیری را تجربه نکرده است. درحالی که در همین بازه زمانی نرخ فروش مسکن به‌ازای هر متر تا ۵ برابر هم بیشتر شده است؛ بنابراین دلیل دیگری به جز رشد نرخ مصالح ساختمانی را باید برای توجیه رشد افسارگسیخته مسکن پیدا کرد.

وی در ادامه افزود: خرید و فروش مسکن یکی از امن‌ترین تجارت‌ها در کشور ما محسوب می‌شود. بر همین اساس نیز سنجیدن حجم مردم به این بازار سرازری می‌شود. نابسامانی‌هایی که به‌ویژه در سال‌های اخیر بر اقتصاد کشور سایه افکنده است نیز سرازیری نقدینگی به بازار مسکن را تشدید کرده است. در چند ماه گذشته شاهد جذب نقدینگی قابل‌توجهی به بازار سرمایه بودیم، اما اکنون با تلاطماتی که در این بازار ایجادشده، نقدینگی دوباره از بازار سرمایه خارج می‌شود. بدون تردید مسکن یکی از محل‌های جذب نقدینگی حاصل از بازار سرمایه خواهد بود و رشد مجدد قیمت‌ها دور از ذهن نیست.

بختیاری ادامه داد: درواقع این رشد هفتگی و ماهانه نرخ مسکن را باید ناشی از شرایط نابسامان اقتصادی کشور دانست. با این وجود،

گفتنی است لغو مصوبه غیربهره‌یابی شدن خرید شمش فولاد از هفته قبل در بورس کالا، به نظر می‌رسد استقبال از این محصول را محدود کرده و برای این مقدار معامله شده فقط ۱۴۲ هزار و ۴۱۰ تن تقاضا وجود داشت.

با توجه به اینکه کم رونقی موجود در حوزه فولاد از سمت فعالان این بازار به علت رکود سنگین در بازار ساخت و ساز کشور مطرح است اخیرا طی خبری مهرداد بذریاش وزیر راه و شهرسازی مسئله خروج عرضه سیمان و فولاد از بورس و تاثیر آن بر کاهش قیمت مسکن را مطرح کرده که اظهارنظرهای متفاوتی از طرف فعالان این بازارها را در پی داشته است.

برخی معتقدند این‌که بورس کالا در ساختار صنعت ساخت‌و ساز رانندازی و فعالیت شغفی داشته باشد، برای بخش مسکن و ساختمان خوب است، اما برخی دیگر مطرح

می‌کند. در چنین شرایطی، بازار فولاد به محلی دل‌دلی و سفته‌بازی بدل می‌شود و زمینه رشد قیمت‌ها را فراهم می‌کند.

این کارشناس بازار مسکن تاکید کرد: نرخ محصولات نهایی ساختمانی فولادی براساس نرخ شمش مشخص می‌شود. در شرایطی که نرخ فروش شمش فولادی افزایش می‌یابد، طبیعی است که نرخ این محصولات برای مصرف‌کننده نهایی نیز افزایش یابد.

محمدی ادامه داد: در چنین شرایطی، هرقدر نرخ شمش بالا می‌رود، باز هم خریدار برای آن وجود دارد، چراکه از یک‌سو تولیدکنندگان این محصولات نمی‌خواهند خط تولید واحدهایشان بخواهد و از سوی دیگر، با توجه به اینکه این تولیدکنندگان بخشی از محصول نهایی خود را صادر می‌کنند و نسبت به رشد نرخ دلار در بازه زمانی تولید محصول نهایی و صادرات امیدوارند، حاضر به خرید شمش با نرخ بالا می‌شوند.

درواقع از آنجاکه آینده اقتصاد روشن نیست، همه معاملات اقتصادی بهم می‌خورد. وی تاکید کرد: با توجه به ظرفیت تولید صنایع پایین‌دستی فولاد کشور و همچنین رکودی که بر صنعت ساخت‌وساز سایه افکنده است، حتی با ظرفیت بالاتر کمتری می‌تواند نیاز کشور را به این محصولات فولادی را تأمین کرد. اما این روند نابسامان حاکم بر بازار فولاد زمینه رشد قیمت‌ها را فراهم کرده است.

❑ **افزایش قیمت فولاد متأثر از نرخ مواد اولیه**
مهدی توفیقی کارشناس صنعت فولاد در گفت‌وگو با «روزگار معدن» و در پاسخ به سوالی مبنی بر اثرگذاری نرخ محصولات فولادی بر نرخ مسکن گفت: نرخ فروش محصولات فولادی ساختمانی مورد استفاده در صنعت ساخت‌وساز، تاثیر اساسی بر نرخ مسکن ندارد. وی تاکید کرد:

پارامترهای کلان اقتصادی از اثرگذاری بسیار بیشتری بر نرخ خرید و فروش مسکن برخوردار هستند. در چنین شرایطی و با توجه به عوامل اثرگذاری که بر این بازار وجود دارد، تغییرات قیمتی فولاد اثرگذاری بسیار محدود خواهد داشت. او همچنین افزود: البته نرخ فروش محصولات فولادی از ابتدای امسال رشد قابل‌ملاحظه‌ای داشته است اما رشد نرخ مسکن را نباید متأثر از افزایش نرخ آهن‌آلات فولادی، نرخ محصولات فولادی ساختمانی نیز تحت‌تاثیر رشد نرخ مواد اولیه آن افزایش یافته است، چراکه درصد قابل‌توجهی از هزینه واحدهای نورد به تأمین مواد اولیه تولید آنها باز می‌گردد. وقتی نرخ مواد اولیه افزایش می‌یابد ما هم چاره‌ای جز رشد نرخ تولیدات نهایی خود نداریم.

وی افزود: البته حضور دل‌لان نیز تاثیر بسزایی در رشد نرخ محصولات فولادی ساختمانی در بازار دارد؛ یعنی عده‌ای به قصد دلالی و کسب سود به خرید و فروش محصولات گوناگون روی آورده‌اند. با وجود بی‌ثباتی اقتصادی که هر روز بیش از پیش گسترش می‌یابد، خرید و فروش آهن‌آلات نیز به مقصد دل‌لان تبدیل شده است.

می‌کنند که اکنون به جرات می‌توان گفت کمبودی در بازار سیمان و فولاد در کشور وجود ندارد و طرح خروج سیمان و فولاد از بورس، خواست رات خواران است، چراکه آن‌ها تمایل زیادی به بازگشت سیستم حواله‌ای برای تأمین منافع خودشان دارند. یک کارشناس اقتصادی نیز با بیان اینکه تاثیر کاهش قیمت مصالح در پی خروج فولاد و سیمان از بورس کالا حدود ۱۰ درصد است، گفت: برای کاهش بیشتر قیمت مسکن باید سیاست‌های چند بعدی در نظر گرفت. به هرحال این مطرح شدن این مسئله نیز می‌تواند محرکی به بازارهای فولادی باشد و اگر این خبر صحت داشته و بر رونق ساخت و ساز در کشور تاثیر مثبت داشته باشد می‌توان امیدوار بود بازار داخلی به زودی از رکود سنگین شش ماه اول سال در خواهد آمد.

امروز شاهد افزایش متوسط نرخ ۸۰ درصدی در آگهی‌های املاک در شهر تهران هستیم. به همین خاطر کاهش چند درصدی نرخ مصالح در شهر تهران تاثیری زیر ۱۰ درصد خواهد داشت. وی افزود: کاهش بازار مسکن کم کشتش است چرا که مسکن یک کالای ضروری است. رکود در حوزه مسکن از جنس رکود مصرف‌کننده نیست بلکه از جنس سرمایه‌گذاری است مگر اینکه قدرت خرید کاهش قابل توجهی پیدا کند که در این حالت تقاضای اجاره افزایش پیدا می‌کند. بخش تولید نیز معمولاً انحصاری است و وام‌های پرداخت شده رقابت را در بازار تضعیف کرده است.

حسن خانی گفت: در نتیجه به نظر می‌رسد که برای کاهش نرخ مسکن باید سیاست‌های چند بعدی را در نظر گرفت که یکی از این سیاست‌های چند بعدی می‌تواند کنترل نرخ نهاده‌های ساخت باشد. اگر چه این سیاست

مصرف‌کننده نیست بلکه از جنس سرمایه‌گذاری است مگر اینکه قدرت خرید کاهش قابل توجهی پیدا کند که در این حالت تقاضای اجاره افزایش پیدا می‌کند. بخش تولید نیز معمولاً انحصاری است و وام‌های پرداخت شده رقابت را در بازار تضعیف کرده است.

حسن خانی گفت: در نتیجه به نظر می‌رسد که برای کاهش نرخ مسکن باید سیاست‌های چند بعدی را در نظر گرفت که یکی از این سیاست‌های چند بعدی می‌تواند کنترل نرخ نهاده‌های ساخت باشد. اگر چه این سیاست

مصرف‌کننده نیست بلکه از جنس سرمایه‌گذاری است مگر اینکه قدرت خرید کاهش قابل توجهی پیدا کند که در این حالت تقاضای اجاره افزایش پیدا می‌کند. بخش تولید نیز معمولاً انحصاری است و وام‌های پرداخت شده رقابت را در بازار تضعیف کرده است.

محمدی ادامه داد: در چنین شرایطی، هرقدر نرخ شمش بالا می‌رود، باز هم خریدار برای آن وجود دارد، چراکه از یک‌سو تولیدکنندگان این محصولات نمی‌خواهند خط تولید واحدهایشان بخواهد و از سوی دیگر، با توجه به اینکه این تولیدکنندگان بخشی از محصول نهایی خود را صادر می‌کنند و نسبت به رشد نرخ دلار در بازه زمانی تولید محصول نهایی و صادرات امیدوارند، حاضر به خرید شمش با نرخ بالا می‌شوند.

❑ **مسکن بگ کالای ضروری**

حسن حسن‌خانی کارشناس اقتصادی در پاسخ به سوالی در خصوص اظهارات وزیر راه و شهرسازی برای خروج فولاد و سیمان از بورس کالا به منظور کاهش نرخ ساخت مسکن گفت: اگر بخوایم نرخ مسکن در کلان شهرها را آنالیز کنیم باید ببینیم که حدود ۶۰ تا ۷۰ درصد نرخ مسکن مربوط به نرخ زمین است. در نتیجه کاهش نرخ ساخت‌وساز چندان اثری بر روی نرخ تمام شده مسکن ندارد. البته این حرف در خصوص پروژه‌های مسکن ملی صحیح نیست.

وی گفت: اگر قرار باشد دولت چهار میلیون مسکن ملی را تحویل مردم بدهد، هزینه زمین در آن قرار ندارد و از این‌منظر کاهش هزینه مصالح تاثیرگذار خواهد بود. نرخ زمین را برای چهار میلیون واحد مورد نظر دولت در نظر بگیریم، صحبت‌های وزیر راه و شهرسازی صحیح است.

خارج کردن اقلامی مانند فولاد و سیمان از بورس سبب خواهد شد تا نقش دولت در قیمت‌گذاری و کنترل نرخ افزایش پیدا کند و هزینه تمام شده واحدهای مسکن ملی برای مصرف‌کننده نهایی ارزان‌تر شود.

حسن خانی افزود: با این وجود امروزه حدود ۲.۵ میلیون خانوار در تهران داریم که نیمی از آنها مستاجر هستند. مسکن ملی پرند یا پردیس و یا شهرهای دیگر بر روی نرخ و یا نرخ اجاره مسکن در تهران اثر زیادی ندارد. بنابراین به نظر می‌رسد که اگر وزارت راه و شهرسازی بخواهد کار معناداری برای کاهش نرخ مسکن در کلان شهرها انجام بدهد نیاز به انجام اقدامات دیگری نیز دارد.

وی در پاسخ به سوالی در خصوص کاهش نرخ تمام شده ساخت مسکن در صورت خروج فولاد و سیمان از بورس کالا گفت: پیشران شوک‌های قیمتی حوزه مسکن در تهران، شش منطقه هستند که کاهش نرخ مصالح اثر قیمتی بزرگی بر روی نرخ خانه‌های این مناطق خواهد داشت و به‌طور مثال تاثیر کمتری از ۱۰ درصد بر روی نرخ ملک خواهد داشت. از ۸ ماه قبل تا

گذشته بخش معدن است. گزارش مرکز آمار ایران نشان می‌دهد متوسط رشد گروه صنایع و معدان که شامل استخراج نفت و گاز، سایر معدان، صنعت، تأمین آب و برق و گاز طبیعی و نیز ساختمان است، در سه ماه بهار امسال به ۴۵م درصد رسید.

این در حالی است که در زمستان گذشته رشد مثبت پدید آمد

و رقم ۷م درصد برای ام‌ام ۹ ۱۴۰۱ به ثبت رسید.

در ادامه این حوزه از اقتصاد رشد ۷م درصدی را برای کل سال گذشته پشت سرگذاشت. این رقم برای سه ماه ابتدای امسال

اما به ۱.۳ درصد ارتقا پیدا کرد که ۸۵درصد بیش از کل رشد سال

یک درصد رسیده است.

طبق این گزارش در حالی که در سه ماه نخست سال گذشته

رشد منفی ۱.۵درصدی برای حوزه معدن ثبت شده بود در پایان

نیمه نخست ۱۴۰۱ (شش ماه منتهی به شهریور) به منفی ۴م درصد رسید.

بخش معدن کشور طی سه ماه بهار امسال رشد ۱.۳درصدی به

را ثبت رساند. این رقم نزدیک به دو برابر رشد سال ۱۴۰۱ است.

به گزارش روزگار معدن به نقل از روابط عمومی ایمیدرو، بر

اساس جدیدترین گزارش مرکز آمار ایران بخش معدن، از ابتدای

سال قبل به این سو به آرامی از رشد منفی خارج و سپس به بالای

خرید قابل‌توجه طلا از سوی بانک‌های مرکزی و عدم‌فروش آنها باعث تغییر الگوی شمش می‌شود.

مدت‌های مدی زمینه‌ساز جهش قیمت طلا شده‌است.

اقتصادهای ملی زمینه‌ساز جهش قیمت طلا شده‌است.

در بازار طلا هرگاه قیمت‌ها افزایش می‌یابد به این معناست که نرخ بهره واقعی پایین و دلار ارزان شده‌است.

در چنین شرایطی، امسال که نرخ‌های تعدیل‌شده بر اساس تورم امسال به بالاترین حد خود از زمان بحران مالی رسیده است، قیمت شمش تغییر خاصی نداشته و به قولی، به سختی پلک زده‌است.

جالب اینکه بازده واقعی نیز که توسط اوراق‌بهادار ۱۰ساله محافظت‌شده از تورم

تغییر الگوی خرید شمش طلا در جهان

خزانه‌داری یا TIPS اندازه‌گیری می‌شود در روز پنج‌شنبه دوباره به بالاترین سطح از سال ۲۰۰۹ جهش کرد، درحالی‌که طلا در همان روز تنها نیم‌درصد کاهش یافت. آخرین‌باری که نرخ‌های بازده واقعی این‌قدر بالا بود، طلا تقریباً نصف این قیمت را داشت. آشکارشدن رابطه بین طلا و نرخ‌های بهره واقعی می‌تواند یک تغییر پارادایم برای این فلز گرانبها باشد و سرمایه‌گذاران را برای محاسبه «ارزش منصفانه» آن در دنیایی که به‌نظر می‌رسد معادلات قدیمی در آن دیگر کار نمی‌کنند، دچار مشکل کرده‌است.

تقویت دلار و افزایش نرخ بهره رشد بازدهی سایر دارایی‌های مطمئن مانند اوراق قرضه و پول نقد شدت گرفته و مدیران پولی به سمت فروش فلز زرد حرکت می‌کنند، اما فعلاً کسب طلا را نمی‌فروشد.

راهکار شرکت‌های چندملیتی برای غلبه بر کمبود مواد معدنی بررسی شد:

آینده جهان در گرو اقتصاد چرخه‌های

مهدی نجفی

در شرایطی که گسست جهانی زنجیره تامین، هزینه تامین مواد اولیه و قطعات را از تامین‌کنندگان بزرگ جهانی بالا برده، جدال چین و آمریکا بر سر فناوری‌های پیشرو (edge technologies)، خاک‌های کمیاب و تعرفه‌های تجاری اثر عمیقی بر بخش صنعت داشته و چشم‌اندازی سخت را پیش‌روی تولیدکنندگان گشوده است. گزارش تازه مجمع کارفرینان ایران نشان می‌دهد توجه به اقتصاد چرخه‌ای کمک خواهد کرد تا صنایع با درد کمتر و هزینه پایین‌تر از دوره فعلی عبور کنند. اقتصاد چرخه‌ای، مفهومی نو و جالب‌توجه است که این روزها به ارائه جایگزین‌های عملی برای روش‌های «بازیافت سنتی» می‌پردازد. مفهوم اقتصاد چرخه‌ای، مفهومی نو و جالب‌توجه است که این روزها به ارائه جایگزین‌های عملی برای روش‌های «بازیافت سنتی» می‌پردازد. مفهوم اقتصاد چرخه‌ای، مفهومی نو و جالب‌توجه است که این روزها به ارائه جایگزین‌های عملی برای روش‌های «بازیافت سنتی» می‌پردازد. مفهوم اقتصاد چرخه‌ای، مفهومی نو و جالب‌توجه است که این روزها به ارائه جایگزین‌های عملی برای روش‌های «بازیافت سنتی» می‌پردازد.

تغییر امروز که همه‌چیز بر مفهوم «تولید» استوار شده‌است، پذیرش اقتصاد چرخه‌ای نوید آینده‌ای سودآور و پایدار را می‌دهد. بر اساس پژوهش‌های صورت‌گرفته، ۹۱درصد از اقتصاد جهان متکی بر تولید محصولاتی است که در فرآیند تولید آنها از «منابع جدید» یا «دست‌اول» استفاده می‌شود. با تمرکز بر اقتصاد چرخه‌ای می‌توان دریافت که ماهیت آن، مبتنی بر «حفظ ارزش منابع، مواد و محصولات» تعریف می‌شود؛ مفهومی که بر چهار اصل اساسی «استفاده مجدد»، «تعمیر»، «نوسازی» و «بازیافت» استوار است. یکی از گام‌های ضروری شرکت‌های تولیدی صنعتی، جمع‌آوری پسماندهای ارزشمندی مانند ضایعات آلومینیوم از پرس‌ها و مستقیماً بازگرداندن آنها به تامین‌کنندگان خود برای استفاده دوباره است. همان‌طور که تولیدکنندگان حلقه‌بسته» و «بازسازی» بیشتر با این قلمرو جدید آشنا شده و آن را کشف می‌کنند، با یک «انتخاب محوری» نیز روبرو می‌شوند؛ آنها درحالی‌که آموخته‌های فنی فرا گرفته‌اند در این چرخه را در فرآیندهای حرفه‌ای خود به‌کار می‌بندند، مجبور می‌شوند که به «ایجاد تعادل در بهینه‌سازی کارایی تولید» دست‌بزنند، با این حال باید توجه داشت که جذابیت این پارادایم در گستره‌ای فراتر از قلمرو تاثیرات زیست‌محیطی گسترش می‌یابد و نویدبخش صرفه‌جویی واقعی در هزینه‌ها برای کسانی است که می‌توانند به اندازه کافی به آینده فکر کنند. علاوه‌بر این، مشتریان بالقوه‌ای نیز خواهند دید که این مزایای شرکت‌ها چقدر با تحولات جدید سازگارند و این وضیعت حتی می‌تواند جذابیت بیشتری برای نیروی کار آینده موجود بیابورد. علاوه‌بر این، چنین حرکت‌های راهبردی که با پیمان‌های سبز (در راستای حفظ محیط‌زیست) و اقدامات نظارتی همسو خواهند شد، تعهد کسب‌وکارها به مفهوم «پایداری» را تقویت می‌کنند و آنها را به سمت مسیر رشد مستمر سوق می‌دهند.

■ **رمزگشایی از مفهوم «چرخه»**

تولید چرخه‌ای، مستلزم یک «رویکرد جامع» است که جنبه‌های گوناگونی از یک شرکت را دربر می‌گیرد. از طراحی و مهندسانی که به‌دنبال «چگونگی استفاده متفاوت از محصولات» در آینده هستند، تا «مدیریت زنجیره‌تامین بهینه‌سازی تبدیل زباله به منابع قابل‌استفاده». هر یک از این اقدامات، نقش مهمی در پذیرش و پیشبرد این فرآیند چرخه‌ای ایفا خواهند کرد. در میان چهار اصل اساسی مورد اشاره در بالا، «استفاده مجدد» به‌عنوان موثرترین عامل در کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای در نظر گرفته می‌شود. با افزایش طول عمر محصولات از طریق اعمال تغییرات جزئی یا تمیزکاری، نیاز به استفاده از مواد اولیه جدید کاهش می‌یابد. به‌عنوان مثال، خودروسازان توانند «سیستم‌های حلقه‌بسته» و «بازسازی» استفاده‌مجدد» از اجزای خاص خودروهای پرگشتی را در دستور کار قرار دهند. به این ترتیب، میزان ضایعات را به حداقل می‌رسانند و منابع ارزشمند زمین را حفظ می‌کنند. «تعمیر» به‌عنوان یک اصل مهم بعدی در مرکز توجه قرار می‌گیرد. با بازیابی محصولات آسیب‌دیده، کسب‌وکارها می‌توانند ضایعات را به حداقل برسانند و راه‌حل‌های مقرون‌به‌صرفه‌ای را به مصرف‌کنندگان ارائه دهند. این رویکرد در حال حاضر در مدل‌های مختلف کسب‌وکار رایج‌تر از پیش شده‌است، این روند به این دلیل مورد توجه قرار گرفته‌است که خود شرکت‌های حوزه فشناری برای شرکت‌های فراهم می‌کنند تا ضایعات خود را ارزیابی کرده و بتوانند «قابتی» باقی‌بمانند.

■ **اقتصاد چرخه‌ای در عمل**

«آواری» و «فناوری»، نقشی اساسی در تحقق پتانسیل کامل اقتصاد چرخه‌ای ایفا می‌کنند. همچنین «واقعیت‌افزوده» (AR) به‌عنوان ابزاری پیشگامانه که نحوه «تعمیرات» را متحول کرده‌است، می‌تواند در این فرآیند به کار گرفته شود. با ترکیب یکپارچه عناصر مجازی با دنیای واقعی،

بین‌الملل

چنین وضعیتی این ابهام را ایجاد کرده که چرا قیمت طلا تا این میزان بالا مانده و تمایلی به نزول ندارد؟ یکی از تحلیلگران عضو موسسه برنبرگ معتقد است طلا دست‌کم ۲۰۰ دلار بالاتر از نرخ واقعی خود قرار دارد.

تحلیلگر موسسه آمریکن فایننشال نیز با ابراز شگفتی از انعطاف‌پذیری قیمت طلا معتقد است رکورد خرید طلا توسط بانک‌های مرکزی به طلا کمک‌کرده تا در برابر سیاست‌های پولی سفت و سخت از قیمت خود در سطح جهانی دفاع کند.

این تحلیلگر با اشاره به نشانه‌هایی از فروش طلا از سوی بانک‌های مرکزی عمیقاً معتقد است این تصمیم بر سرنواست قیمت طلا اثر چشمگیری دارد. مانع تحقق این موضوع اما ترسی است که از ورشکستگی بانک‌ها در آمریکا و جهان وجود دارد که در ماه‌های قبل بخشی از آن عیان شد.

راهکار شرکت‌های چندملیتی برای غلبه بر کمبود مواد معدنی بررسی شد:

آینده جهان در گرو اقتصاد چرخه‌های

ازای استفاده»، بیشترین بهره را خواهند برد و شیوه‌های سازگار با محیط‌زیست را بیش از پیش تشویق خواهند کرد.

نمی‌توان انتظار داشت که همه محیط‌های صنعتی در اجزای چهار اصل بالا به‌طور یکسان عمل کنند. تفاوت‌های ظریف این استراتژی‌ها نه‌تنها بین صنایع مختلف، بلکه در شرکت‌های جداگانه نیز متفاوت خواهد بود؛ مثلاً آنچه برای یک شرکت می‌تواند عملی و به‌صرفه باشد، ممکن است تنها مستلزم ترکیب دو اصل از چهار مورد باشد، درحالی‌که در شرکتی دیگر، مثلاً تحقق «بازیافت کامل» ممکن است صرفاً معادل به‌کارگیری یک «رویکرد بهینه» باشد. این نوع در اهرم‌ها، نیازمند راه‌حل‌های متناسب است که بر نیاز به رویکردهای ظریف و سازگار برای دستیابی به شیوه‌های پایدار در سراسر چشم‌انداز صنعتی تاکید می‌کند.

برای اطمینان از اسکان تحقق اقتصاد چرخه‌ای در بخش صنعتی، تصمیم‌گیران باید فهرستی جامع از وظایف را نگاشته و به آنها عمل کنند. این فهرست شامل مشخص کردن دقیق انتظارات ذی‌نفعان، ارائه دستورالعمل‌های دقیق به مهندسان طراح، اطمینان از شفافیت حداکثری در شیوه‌های تدارکات و کشف راه‌حل‌های پایدار است.

■ **حوزه تنظیم‌گری کنونی**

با توجه به روند کنونی اقتصاد جهانی و تحول در صنایع، حوزه تنظیم‌گری اقدامات ویژه‌ای را در آینده تشویق خواهد کرد. در اتحادیه اروپا و در حرکتی همه‌جانبه به‌سوی «پایداری»، روندهای سبز و پاسدار محیط‌زیست، یک مسیر بلندپروازانه برای به‌صفر رساندن انتشار کربن تا سال ۲۰۵۰ ترسیم می‌کنند و رشد اقتصادی را از وابستگی محض به «مصرف‌منابع» بازمی‌دارند. در چین تلاش برای اجرای دومین برنامه «قدم اقتصاد چرخه‌ای» که بر «اقدامات قانونی برای تقویت این چرخه‌ها در طول زنجیره‌های ارزش محصول» تاکید دارد، حرکت در این مسیر، جدی‌تر از گذشته در حال پیگیری است. اقدامات لازم برای ترویج این روند شامل «طراحی راهبردی محصول» برای ارتقای دوام، قابلیت‌تعمیر و بازیافت، افزایش توانمندسازی مصرف‌کننده و شیوه‌های چرخه‌ای نو تولید و مدیریت ضایعات است. در همین حال، با تکیه بر قانون طولانی‌مدت ارتقای اقتصاد چرخه‌ای و ترسیم چشم‌انداز کیفی برای بهبود بازیافت زباله و بهره‌وری انرژی می‌توان این مسیر را پیش برد. در ایالات متحده، آژانس حفاظت از محیط‌زیست تلاش برای ترویج و ارتقای اهمیت «بازیافت» را از طریق «استراتژی ملی بازیافت» هدایت می‌کند، درحالی‌که برخی از ایالت‌ها، قوانین مسوولیت تولیدکننده را برای محدود کردن بسته‌بندی‌های پلاستیکی یک‌بارمصرف وضع می‌کنند. با تشدید حرکت جهانی برای تقویت روند اقتصاد چرخه‌ای، این اقدامات نشان‌دهنده یک جبهه متحدتر در «مدیریت پایدار» است.

با استناد اصول مدیریت اقتصاد چرخه‌ای و چهار اصل «استفاده مجدد»، «تعمیر»، «نوسازی» و «بازیافت»، شرکت‌های تولیدی صنعتی می‌توانند خود را در خط‌مقدم مدل‌سازی یک عرصه نوین متعطف» مانند «قراردادهای اجاره یا پرداخت به

خطر اعتصاب گسترده آمریکادر کمین صنعت فولاد

است. برخی از ناظران صنعت فولاد بر این باورند که نگرانی‌های ایجاد شده در رابطه با اعتصاب این صنف ممکن است بیش از حد بزرگ‌نمایی در آن صورت گیرد. یکی از معامله‌گران مناطق سواحل جنوبی آمریکا اظهار داشت: این اعتصابات از قبل بر قیمت کویل نورد گرم تاثیر گذاشته‌است. یکی از توزیع‌کنندگان فولاد مطرح کرد: قیمت کویل نورد گرم هفته‌ها بود که انتظار می‌رفت کاهش یابد. قیمت این محصول ممکن است افت بیشتری پیدا کند که البته این موضوع به مدت اعتصابات بستگی خواهد داشت. به گفته این توزیع‌کننده فولاد، به محض پایان یافتن این اعتصاب‌ها، قیمت‌ها فوراً روند افزایشی به خود خواهد گرفت و برای مثال، قیمت یک واحد کویل نورد گرم به ۸۰۰ دلار در هر تن کویل خواهد رسید. از دیدگاه این توزیع‌کننده، شرکت‌های خودروسازی فورد، جنرال موتورز و استلانتیس، نماینده کل صنعت خودروی آمریکا نیستند و مصرف‌کنندگان می‌توانند از فولاد شرکتی خودرو بخرند، بنابراین تاثیر این اعتصابات بر صنعت فولاد چندان مخرب نخواهد بود. یکی از فعالان صنعت فولاد از شاوون فاین، رئیس بخش بین‌المللی اتحادیه کارگران خودرو به دلیل رویکرد اتخاذ شده در راه‌اندازی اعتصابات تمجید به عمل آورد. این منبع در پیامی به فعالان صنعت تجارت خودرو و اعلام کرد که شاوون فاین، تفکری استراتژیک‌میکر مانند خودروسازان دارد. مدیر مطالعات نیروی کار در دانشکده روابط صنعتی و کار دانشگاه کورنل ادامه داد: استراتژی این اتحادیه برای مخفی‌نگار داشتن مکان اعتصابات، موجب سردرگمی خودروسازان شده است. ویتون تصریح کرد: به‌کارگیری این استراتژی، موجب ایجاد یک هرج و مرج و اختلال در سیستم و زنجیره تامین خودرو که متکی بر رویکرد تحویل به موقع است، می‌شود.

۵ مهر ۱۴۰۲ • ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ • ۲۷ سپتامبر ۲۰۲۳ • چهارشنبه • روزگار معدن • سال ششم • شماره ۱۱۶۹

برمدار جهان

هند سلطان قراضه جهان

دولت هند اعلام کرده که سیاست‌های جدیدی را در انتهای چرخه عمر محصولات معدنی در پیش می‌گیرد و مکانیزم‌هایی سازمانی را براساس نیازهای صنعت بازیافت فلزات تدوین می‌کند. گفته شده با توجه به زمان طولانی سفارش تا دریافت تقاضا، دولت هند موافقت کرده تا یک سیاست ملی را برای بازیافت فلزات تنظیم کند. با این حال، برنامه‌های «دهلی‌نو» بسیار قلم‌تراست و باعث می‌شود که هندوستان تبدیل به یک قدرت مسلم در صنعت بازیافت شود.

وزیر فلزات این کشور، «روناسانداناراجان» اظهار کرد: مجموعه‌ای از سیاست‌های جدید برای تعیین نحوه کاربری محصولات معدنی در انتهای چرخه عمرشان تدوین شده و براساس نیازهای صنعت هم‌یک مکانیزم نهایی طراحی شده که بیشترین تناسب را با نیازمندی‌های کشور دارد. وی ادامه داد که این پیشنهادها از سوی کمیته برنامه‌ریزی مشترک (IPC) ارائه شده و از سوی وزارت فلزات هند مورد بررسی قرار می‌گیرد تا سیاست‌های صنعت بازیافت فلزات به بهترین نحو ممکن اصلاح شود. این کمیته به این منظور ایجاد شده تا به‌طور ویژه در حوزه فرآوری قراضه‌های فلزی مطالعه کند.

یکی از مواردی که در پیشنهادهای این کمیته از آن یاد شده، نیاز به بازنگری در ساختار مالیاتی و تعرفه واردات انواع مختلف قراضه‌های فلزی هند است. در حال حاضر تعرفه واردات قراضه در هند حدود ۵درصد است و شرایط را برای وارد کنندگان قراضه دشوار کرده است. وزیر فلزات هند عنوان کرد که مجموعه نخست از سیاست‌های دولت این کشور به زودی اجرا شده و برای حمایت از آن، بودجه هم رقمی در نظر گرفته خواهد شد. «سانداناراجان» به این موضوع اشاره کرد که پارادایم رشد در هند تغییر کرده و صنعت بازیافت فلزات در قلب آن قرار دارد. اکنون معیارهای گذشته مانند میزان تولید واحدهای تولیدی، نشان‌دهنده رشد نیست بلکه این مفهوم را به این صورت می‌سنجند که منابع کشور تا چه حد به صورت کارآمد مورد استفاده واقع شده و در کجا، بازیافت طرف نقشی مهم را ایفا می‌کند. هر چند در هند، جایگاه قراضه فلزات بسیار فراتر از کشورهایی مانند ایالات متحده آمریکا باچین است، هنوز هم راه‌ه طولانی تا بهره‌وری در بازیافت قراضه‌های هند باقی مانده است.

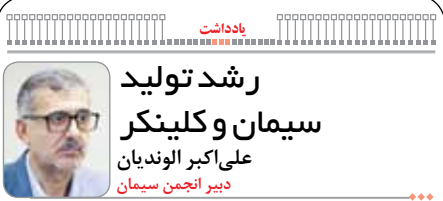
وزیر معادن هند، «الویندر کومار» هم که در کنفرانس یاد شده به سخنرانی پرداخت، به اهمیت صنعت بازیافت فلزات در اقتصاد هند اشاره کرد. او گفت: زمانی که اقتصاد جهانی در رکود به سر می‌برد و منابع معدنی فرسوده می‌شوند، کشور نیاز دارد که بر بازیافت متمرکز کند تا به صورت منطقی از منابع موجود استفاده کند. او نظر مثبت خود را درباره نیاز کشور به فسخ تعرفه بر قراضه فلزات اعلام کرد و گفت: پیشنهاد ارائه‌شده بسیار ارزشمند است و ارزش پیگیری‌های جدی را برای آنها نهایی شدن دارد. کومار به این موضوع هم اشاره کرد که کشورهای طرف قرار داد باهند از این کشور درخواست کرده‌اند که تعرفه قراضه‌ها به‌صورت دوگانه حذف شود که این موضوع می‌تواند موجب رونق صنعت بازیافت این کشور شود.

او همچنین به این نکته اشاره کرد که در کنار حذف تعرفه واردات قراضه، دولت هند خود را متعهد به بهبود فضای کسب‌وکار این کشور می‌داند و پیش از این هم نخست‌وزیر این کشور از گره‌های تخصص‌ان و کارشناسان کشور خود خواسته‌است که مشکلات هر حوزه اقتصادی را مشخص کنند تا به آنها رسیدگی شود. در حوزه بازیافت فلزات هم مانند دیگر بخش‌ها، توجه لازم انجام خواهد شد.

رئیس اتحادیه بازیافت فلزات هند «ساناجی مهتا»، هم به سخنرانی و ارائه نظرات خود پرداخت، وی درباره عوارض و مالیات کنونی وضع شده بر صادرات قراضه هند گفت: ما قصد نداریم که اجازه صادرات این محصول را به سودجویان بدهیم. قراضه فلزات ایجاد شده در هند باید در کشور مورد بازیافت قرار بگیرد. عوارض کنونی بر صادرات قراضه چنین اتفاقی را تضمین می‌کند. این شرایط بسیار مساعد است. حتی در تمام کشورهای توسعه یافته مانند ایالات متحده آمریکا، اروپا، بریتانیا و چین، عوارض به این شکل برقرار نشده‌است. ما همچنین از دولت انتظار داریم که نوسانات فعلی را در میزان واردات قراضه هند مدیریت کند و آن را کاهش دهد تا از این طریق، شرکت‌های ذوب قراضه بتوانند اقدام به برنامه‌ریزی بلندمدت کنند. در صورتی که چنین اتفاقی بیفتد، می‌توان شاهد رشد حجم صنعت ذوب قراضه و فلزات بود. از این طریق ضمن کمک شرکت‌های کوچک و متوسط افزایش می‌یابند، فرصت‌های اشتغال بسیاری هم برای هند فراهم می‌شود.

«اتحادیه بازیافت فلزات هند» همچنین دولت را قانع کرده زبرساخت‌های بازرسی بیش از بارگیری و حمل‌ونقل را تأمین کند. هند نیاز به چنین تجهیزات (به‌ویژه اسکنرهای بازرسی) را در بنسادر اصلی خود احساس می‌کند. این نیاز در مقایسه با استانداردهای جهانی احساس شده است. در حال حاضر بازرسی محموله‌های وارداتی قراضه در کشورهای مختلف جهان اجباری است و آنها را برای پرداخت امواج رادیویی احتمالی و تشخیص نوع ماده وارداتی مورد بازرسی قرار می‌دهند.

این شرایط در هندوستان اندکی متفاوت است. در حال حاضر، تعداد اسکنر در برخی از بندرگاه‌های هندوستان نصب شده‌اند اما بیشتر اینها در وضعیت عملیاتی قرار ندارند. از طرفی، در بندرگاه‌هایی که امکان اسکن محموله‌ها وجود دارد، هزینه‌های بازرسی از واردکنندگان دریافت می‌شود (۱۰۰ هزار روبیه برای تن). که هزینه‌های فعالیت آنها را افزایش می‌دهد. اتحادیه بازیافت فلزات پیشنهاد داده که این مبلغ از محل بودجه دولتی تامین شود تا کسانی که به فرآیند بازیافت فلزهای این کشور کمک می‌کنند، متحمل زیان نشوند. این اتحادیه همچنین به دولت کشور خود پیشنهاد داده تا قوانین تجارت آزاد خود را محدود کرده و هند به تن بازیافت واردات ۷ میلیون تن و ۱۵میلیون تن در جایگاه‌های دوم و سوم قرار گرفته‌اند. تایوان ایالات متحده آمریکا، ۲۸ کشور عضو اتحادیه اروپا، چین، اندونزی، کانادا و تایلند هم رتبه‌های بعدی جهان را در واردات قراضه فولاد به خود اختصاص داده‌اند. در هر صورت، به نظر می‌رسد که با توجه ویژه دولت «هندرا مودی» به بت‌دریج چرخ واردات قراضه‌های فلزی هندوستان افزایش یابد و جایگاه‌های بالاتری در جهان به دست آورد. شاید در آینده‌ای نه‌چندان دور، این کشور بتواند به حدی صنایع بازیافت فلزات خود را تقویت کند که رقیبی جدی برای ترکیه به شمار آید.

رشد تولید

سیمان و کلبنکر

علی اکبر الوندیان

مدیر انجمن سیمان

صنعت سیمان اگرچه با مشکلات مختلفی مواجه است که توسعه این صنعت را به مخاطره انداخته اما نباید از برخی موفقیت‌ها که مرهون تلاش تولیدکنندگان و البته همکاری نهادهایی همچون وزارت نیرو است، به سادگی گذشت. خوشبختانه آمار کاهش می‌دهد که با همکاری وزارت نیرو در تخصیص انرژی به این صنعت و برنامه‌ریزی تولیدکنندگان صنعت سیمان برای ذخیره کلبنکر، در پنج ماه ابتدایی امسال در بیک مصرف برق عملکرد موثقی را در حوزه تولید و عرضه شاهد بوده‌ایم؛ به گونه‌ای که در مردادماه امسال به عنوان زمان پیک مصرف شاهد افزایش ۴/۱۴ درصدی تولید سیمان و رشد ۸/۱ درصدی تولید کلبنکر نسبت به مردادماه سال گذشته بوده‌ایم. همچنین در پنج ماه ابتدایی امسال میزان تولید کلبنکر نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲/۴ درصد رشد داشته و تولید سیمان رشد ۲/۱۱ درصدی را نسبت به پنج ماه ابتدایی سال قبل تجربه کرده است. علاوه بر این میزان تحویل سیمان در پنج ماه نخست امسال هم با تغییراتی همراه بوده به گونه‌ای که در سال جاری میزان تحویل ۷/۲۸ میلیون تن بوده در حالی که در سال گذشته میزان تولید در مدت مشابه سال گذشته ۵/۲۵ میلیون تن بوده است. در زمینه صادرات هم در حالی که پنج ماه ابتدایی سال ۴۰۱ حدود ۵/۱ میلیون تن سیمان صادر شده در مدت مشابه امسال این رقم به ۹/۱ میلیون تن رسیده است. اما در خصوص صادرات کلبنکر روند کاهشی را شاهد بوده‌ایم؛ به این معنا که از ۲/۴ میلیون تن به ۲/۳ میلیون تن در سال جدید رسیدیم. این آمار منفی علل مختلفی دارد که از جمله آنها می‌توان به مشکلات بنادر مانند در اولویت نبودن پهلوگیری کشتی‌های برای صادرات کلبنکر اشاره کرد که باعث انباشت کلبنکر در بنادر و امکان آسیب‌های کیفی در اثر طوبیت و بارش باران شده است. از سوی دیگر لغو معافیت‌های مالیاتی و قرار دادن سیمان و کلبنکر در گروه مواد خام و نیمه‌خام و تعیین عوارض صادراتی و همچنین افزایش هزینه‌های بالای حمل سیمان و کلبنکر به عنوان یک ماده حجیم، مزید بر علت شده است. با توجه به اینکه صنعت سیمان توان تولید مازاد بر مصرف داخل دارد ضرورت دارد با تسهیل ضوابط و مقررات صادرات این کالا توجه ویژه‌ای به حفظ و توسعه بازارهای صادراتی داشته باشیم.

قطعا رشد تولید سیمان و کلبنکر در پنج ماه نخست سال جاری در شرایط پیک مصرف برق، مرهون همکاری‌های وزارت نیرو و صمت و همچنین پیش‌بینی و تلاش مدیران صنعت سیمان در ذخیره ۱۵ میلیون تن کلبنکر برای شرایط اضطراری برای جبران خلأهای ناشی از قطع برق بوده که علاوه بر تامین نیاز بازار، از تلاطم قیمت‌ها و سواستفاده دلالت در بازار مصرف جلوگیری کرد. با وجود ناترازی تولید و مصرف برق، مدیریت نیرو در صنعت سیمان باعث شد تا بتوانیم نسبت به سال ۱۴۰۱ با مشکلات کمتری از تابستان عبور کنیم و امیدواریم وزارت نفت هم برای مدیریت سوخت در زمستان همکاری و نظرخواهی لازم را با انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان در دستور کار قرار دهد تا بتوانیم در فصل زمستان سیمان موردنیاز پروژه‌های مسکونی و عمرانی را تامین کنیم. نکته حائز اهمیت اینکه بر اساس جدول نیاز پروژه مسکن ملی وزارت راه و شهرسازی، میزان مصرف سیمان در فصل زمستان امسال بیش از تابستان خواهد بود و همین امر ضرورت توجه بیش از پیش وزارت نیرو و وزارت نفت به صنعت سیمان برای تامین انرژی پایدار را مطرح می‌کند.

رویی موج معدن

تولید کلاف ۲۸/۰ میلی‌متر

در شرکت نورد فولاد زرین

علی اکبری مدیر نورد‌ها و ایدشنوبی شرکت نورد فولاد زرین اظهار داشت: بنابر راه‌اندازی موفقیت آمیز خط نورد سرد این شرکت در اسفندماه سال گذشته طی شدن دوره‌ی تولید آزمایشی، این واحد تولیدی که با سرمایه گذاری مستقیم شرکت فولاد تراز به بهره برداری رسیده است، در حالی آماده افتتاح رسمی شده است که با توجه به کارایی و کیفیت مطلوب در تولید ورق‌های با عرض ۱۲۵۰ میلیمتر، ورق با ضخامت ۲۸/۰ میلی‌متر رانیز با کیفیت مطلوب در این کارخانه تولید کند.

وی ابراز امیدواری کرد با رفع محدودیت برق کارخانه و تامین مواد اولیه مورد نیاز به زودی شاهد افزایش تولید روزانه و دستیابی به رکوردهای بیشتر در کاهش ضخامت باشیم.

حسین زاده مدیر کارخانه و سرپرست طرح‌های توسعه نیز با تأیید این خبر افزود: طرح‌های پنج گانه‌ی توسعه فولاد تراز که در قالب یک شرکت مستقل تحت نام «نورد فولاد زرین شهر کرد» در حال اجرا است، عملاً از ابتدای سال ۱۴۰۰ آغاز شده و هم‌اکنون با پیشرفت کلی بالای ۷۰ درصد در دست انجام است. بهره برداری از خط نورد سرد تک قفسه‌ای ۶ طبقه با قابلیت تولید بیش از ۲۰ هزار تن کلاف سرد و با قابلیت دستیابی به ضخامت های زیر ۲/۰ میلیمتر اولین خط از این واحد تولیدی است که در اسفند ماه ۱۴۰۱ نصب تجهیزات آن پایان یافته و اکنون پس از طی کردن دوره ی تولید آزمایشی به مرحله افتتاح رسمی بهره برداری رسیده است و تا پایان سال ۱۴۰۲ نیز فاز دوم این واحد تولیدی شامل یک واحد نورد سرد با قابلیت تولید کلاف سرد تا عرض ۱۳۵۰ به ظرفیت تقریبی ۲۵۰ هزار تن و همچنین یک واحد اسید شویی با ظرفیت ۵۰۰ هزار تن به پایان خواهد رسید و در ابتدای سال آینده نیز فاز سوم طرح با تکمیل واحدهای بازیابی اسید و تصفیه خانه پساب به بهره برداری می‌رسد.

داود فروتن، رئیس هیئت مدیره شرکت نورد فولاد زرین اعلام کرد: طرح‌های توسعه در دست اجرا در فولاد تراز از ارزش این مجموعه اربیش از ۲ هزار میلیارد ریال افزایش خواهد داد و با توسعه زنجیره تولید موجب کاهش بهای تمام شده ی کلی محصولات از ورق نورد سرد تا محصول گالوانیزه خواهد شد و از طرفی کمک شایانی به رفع مشکل تامین مواد اولیه مورد نیاز شرکت فولاد تراز نیز خواهد شد.

وی افزود: در گام نخست مواد اولیه این کارخانه نورد سرد، ورق گرم اسید شویی در ریافت از شرکت فولاد مبارک و بخشی نیز ورق اسیدشویی وارداتی خواهد بود و پس از تکمیل طرح توسعه و به بهره برداری رسیدن خط اسید شویی ۵۰۰ هزار تنی نه تنها امکان دریافت مستقیم کلاف گرم وجود خواهد داشت بلکه این شرکت قادر خواهد بود با استفاده از ظرفیت مازاد تولید خود بخشی از نیاز شرکت‌های تابعه گروه فولاد مبارک که در انجام کار کامرزدی تبدیل کلاف گرم به کلاف خام را نیز پشتیبانی کرده و حتی در صورت تامین کلاف گرم مورد نیاز، قابلیت عرضه ی کلاف خام از طریق باورس کالا به بازار مصرف را نیز خواهد داشت.

شرکت‌ها

کار بزرگ فولاد خوزستان در تامین نیاز بازار

نیاز بازار به شمش فولادی را رفع می‌کرد کما اینکه در ۴ ماهه نخست امسال، حجم معاملات شمش فولادی این شرکت در بورس کالا، ۵۲ درصد بیش از ۴ ماهه نخست سال گذشته بود. شرکت فولاد خوزستان با وجود محدودیت‌ها، یکی از تامین‌کنندگان بزرگ نیاز بازار به تختال و آهن اسفنجی نیز بوده و از ابتدای فروردین تا انتهای شهریور امسال ۱۷۹ هزار تن تختال و ۱۸۸ هزار تن آهن اسفنجی این شرکت در بورس کالا معامله شده است. در نیمه نخست سال جاری، در مجموع ۳۰۳۷۸۰۲۰۰ تن شمش فولادی در رینگ داخلی بورس کالا معامله شده است که سهم فولاد خوزستان از کل معاملات شمش با وجود محدودیت‌های شدید برق در استان خوزستان، ۱/۱۸ درصد بوده است. همچنین از ابتدای فروردین تا انتهای شهریورماه سال جاری، درآمد فولاد خوزستان

شرکت فولاد خوزستان در نیمه نخست امسال، یک ماه و نیم با محدودیت شدید برق مواجه بود و ۵۴۰ هزار تن از تولید فولاد برنامه‌ریزی‌شده خود را از دست داد. با وجود این دشواری عظیم، این شرکت با فاصله زیاد نسبت به رقیب، بزرگ‌ترین تامین‌کننده شمش فولادی در کشور بود. حجم معامله فولاد (شمش فولادی و اسلب) و آهن اسفنجی شرکت فولاد خوزستان در رینگ داخلی بورس کالا در نیمه نخست امسال به حدود ۱۰۰۰۰۰۰ تن رسید که همت و تلاش ستودنی این شرکت برای تامین نیازهای بازار علی‌رغم چالش شدید محدودیت‌های برق را نشان می‌دهد. حجم معاملات شمش فولادی این شرکت در رینگ داخلی بورس کالا در نیمه نخست امسال با رشد ۴ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به حدود ۶۱۳ هزار تن رسید. اگر محدودیت‌های برق وجود نمی‌داشت، این شرکت در سطح بسیار بالاتری

امیر ساجدی

علی‌رغم پیشرفت‌های قابل توجهی که در صنعت فولاد کشور طی سالیان اخیر حاصل شده است، تولیدکنندگان فولاد با چالش‌ها و موانع مختلفی مواجه بوده‌اند که ادامه روند روبه‌رشد آن‌ها در راستای تحقق تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴ را با اما و اگرهایی همراه کرده است.

در حالی که فعالان این صنعت طی برگزاری جلسات و نشست‌های گوناگون با مسئولان دولتی، دائماً بر لزوم رفع این معضلات تأکید کرده‌اند اما تا به امروز نه تنها نتیجه مطلوب حاصل نشده بلکه بر مشکلات صنعت فولاد نیز اضافه شده است. افزایش بی‌رویه قیمت حامل‌های انرژی، وضع بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های خلق‌الساعه، عدم توازن در زنجیره فولاد و قیمت‌گذاری دستوری در بورس، از جمله چالش‌هایی به ششمار می‌آیند که مسیر توسعه و پیشرفت صنعت فولاد کشور را ناموهور ساخته و فعالان این صنعت، متفق‌القول بر ضرورت حمایت دولت و همکاری بیشتر با فعالان بخش خصوصی در راستای رفع این معضلات تأکید دارند. در همین راستا گفت‌وگویی با احمد سعدی، مدیرعامل گروه فولادی البرز غرب تدارک دیدیم که متن کامل آن را در ادامه خواهید خواند:

گروه فولادی البرز غرب ارائه بفرمایید. گروه فولادی البرز غرب پیش از ورود به عرصه تولید، فعالیت خود را تحت عنوان شرکت مهندسی نیرو سیستم سترگان در زمینه احداث و راه‌اندازی پروژه‌های عمرانی، صنعتی، برق فشار قوی و نیروگاه‌ها در سال ۱۳۷۴ آغاز کرد. این شرکت هم‌اکنون با بهره‌گیری از کامل‌ترین تجهیزات ساختمانی مانند پیچینگ بتن، سنبلی سیمان، ماشین‌آلات ساختمانی و... به عنوان بازوی اجرایی و عمرانی پروژه‌های گرو فولادی البرز غرب در حال فعالیت است و یک سری پروژه‌های عمرانی و ساختمانی در برخی شهرهای کشور از جمله تهران در دست اجرا دارد. در سال ۱۳۸۲، این گروه فولادی با عنوان ذوب آهن البرز غرب و مجتمع فولاد البرز غرب، پای در عرصه تولید نهاد و در سال ۱۳۸۷، واحد فولادسازی ذوب آهن البرز غرب و در سال ۱۳۸۹، واحد نورد مجتمع فولاد البرز غرب راه‌اندازی شدند. در سال ۱۳۹۸، مجتمع فولاد البرز ناب آرش در قالب یک طرح توسعه‌ای با هدف تولید یک میلیون تن شمش فولادی احداث و راه‌اندازی شد. با توجه به استراتژی گروه در راستای تکمیل زنجیره فولاد، در سال ۱۳۹۴ معدن سنگ‌هاهن ذاکر در استان زنجان، خریداری و شرکت آذر سنگ رستگار با هدف استخراج و تولید سنگ‌هاهن دانه‌بندی مگنتیتی راه‌اندازی شد. همچنین در سال ۲۰۰۰ هکتار در این حوزه صنعت فولاد، در فاز نخست شرکت گروه فولادی از این طریق تامین شود. در دستور کار قرار دارد و در فاز دوم، واحدهای تولید کسناستره، گندله و آهن اسفنجی در زمینی به وسعت ۵۰۰ هکتار در استان زنجان راه‌اندازی خواهند شد. اولویت ما در این بخش، راه‌اندازی واحد احیا مستقیم است و در تلاش هستیم هرچه زودتر تولید آهن اسفنجی با هدف تامین نیاز مجموعه و همچنین سایر تولیدکنندگان استان را آغاز کنیم. در حال حاضر ظرفیت تولید انواع شمش فولادی گروه فولادی البرز غرب و مجتمع فولاد

کشور نسبت به آن هشدار داده شده اما متأسفانه همچنان این معضل به ویژه در حوزه صادرات ادامه یافته است. متأسفانه دولت ما آینده‌نگر نیست و عدم برنامه‌ریزی و هدف‌گذاری در بلندمدت، امکان رقابت در بازارهای صادراتی را از تولیدکنندگان داخلی سلب کرده است. در حال حاضر به طور متوسط ۱۸ تا ۲۰ میلیون تن فولاد در کشور، مصرف و حدود ۳۰ میلیون تن فولاد خام توسط فعالان این صنعت تولید می‌شود. در این شرایط، چاره‌ای جز صادرات مازاد نییاز داخل وجود ندارد

و دولت باید ضمن حمایت از تولیدکنندگان، در بازارهای منطقه‌ای و جهانی را فراهم کند اما متأسفانه وضع بخشنامه‌های خلق‌الساعه و غیرکارشناسی در این حوزه، منجر به از دست دادن بازارهای صادراتی طی ماه‌های اخیر شده است. برای مثال، قیمت فولاد هم‌زمان با آغاز جنگ روسیه و اوکراین در بازارهای جهانی، حدود ۱۰۰ تا ۱۵۰ دلار به ازای هر تن افزایش یافت و این فرصت مناسبی بود تا تولیدکنندگان داخلی بتوانند ضمن عرضه محصولات خود در بازارهای صادراتی، به سود و ارزآوری قابل‌توجهی دست پیدا کنند اما وضع عوارض صادراتی توسط دولت در آن زمان، نه تنها منجر به افت صادرات بلکه از دست دادن بازار کشورهای همچون عراق شد. حال این سوال مطرح می‌شود که مگر سود حاصل از فروش شمش فولادی چقدر است که دولت در آن مقطع زمانی، عوارض ۱۷ درصدی برای صادرات آن در نظر گرفت؟ دولت در اوایل تیر ماه سال جاری ۲ درصد (چهار برابر) افزایش داد و پس از گذشت کمتر از یک ماه آن را لغو کرد. واقعا مشخص نیست که دولت بر اساس چه منطق و اصولی، نسبت به وضع و لغو چنین بخشنامه‌هایی اقدام می‌کند و باز هم تأکید می‌کنم که متأسفانه دولت ما، دولت پاسخگویی نیست.

افزایش ۹ برابری قیمت برق و بیش از ۳۰ برابری قیمت گاز صنایع فولادی طی دو تا سه سال گذشته، به همراه قطعی سه تا چهار ماهه برق در فصل تابستان و دو تا سه ماهه گاز در فصل زمستان، نفس فعالان این صنعت را به شماره انداخته است. تولید ما عملاً در حدود ۶ ماه از سال به دلیل قطعی برق و گاز متوقف می‌شود و در حالی که میزان مصرف برق و گاز در بخش خانگی و سایر صنایع به مراتب بیشتر از فولاد است، دولت باز هم به دنبال قطع کردن برق و گاز واحدهای فولادی در روزهای مختلف سال است.

می‌توان گفت که اگر دولت چاره‌ای در خصوص رفع این معضل نیندیشد، بدون شک صنعت فولاد در آینده با مشکلات بیشتری روبه‌رو خواهد شد. حدود دو سال قبل، دولت در حالی اقدام به افزایش قیمت برق صنایع فولادی کرد که تا پایان شهریور ماه ۱۴۰۰، هیچ بخشنامه و یا دستورالعملی در خصوص رفع قیمت‌های فولادی وجود نداشت. این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد در ایران، حدود ۲۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی می‌شوند اما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد در ایران، حدود ۲۰۰ کیلوگرم و درآوردن، اگر محدود یک هزار و ۱۰۰ کیلوگرم است. در عین حال، گرده‌جنوبی به پیشرفت صنعتی قابل‌توجهی طی سالیان اخیر دست یافته و به یکی از قطب‌های صنعت فولادسازی (به عنوان یکی از صنایع اصلی مصرف‌کننده فولاد) در دنیا تبدیل شده است. بنابراین می‌توان گفت علی‌رغم آرزواری قابل‌توجه صنعت فولاد برای تولید و همچنین قرار گرفتن ایران در ۱۰ میان ۱۰ تولیدکننده برتر فولاد جهان، اگر چالش‌های موجود در این صنعت توسط دولت و سازمان‌های ذی‌ربط رفع نشود، در آینده مشکلات فراوانی پیش روی تولیدکنندگان فولاد کشور قرار خواهد گرفت.

آغاز عملیات آبرسانی به مجتمع ۱۹ روستایی سعید آباد در منطقه گلیاگان

اسفاجرد، علی آباد، خاکه، رباط اولاقاسم، ضامن آباد، ملازجان، مزرعه، قالقان، دستجرده، رباط قالقان، آزادان و رباط سرخ از آب

شرب پایدار برخوردار می‌شوند.

حسین کبریسان افزود: آب شرب این روستاها از ۵ حلقه چاه تامین می‌شد که در چند سال اخیر بعضاً به دلیل وقوع خشکسالی‌های مستمر با کمبود آب مواجه می‌شدند اما با اجرای

شکستن رکورد دیگر در فولاد اکسین

مدیرعامل شرکت فولاد اکسین خوزستان از شکستن رکورد بیشترین میزان تولید در این شرکت و عبور از مرز ۴۰۷ هزار تن علی‌رغم محدودیت مصرف انرژی در ۶ ماهه ابتدایی امسال خبر داد.
علی محمدی در گفت‌وگویی، با تشریح عملکرد ۶ ماهه تولید شرکت فولاد اکسین خوزستان اظهار کرد: در شرکت فولاد اکسین خوزستان در ۶ ماهه اول سال ۱۴۰۲، با احتساب ۱۸ روز توقف ناشی از محدودیت برق، رکورد نتاز تولید واقعی اسلب شکسته شد و تولید ۴۰۷ هزار و ۲۰۳ تن به ثبت رسید. وی با اشاره به رشد ۲۰ درصدی تولید، افزود: میزان تولید در ۶ ماهه اول سال گذشته ۳۳۸ هزار و ۹۸۹ تن بود که امسال بیش از ۶۸ هزار تن، تولید افزایش یافت و در این زمینه توانستیم رشد ۲۰ درصدی تولید را محقق

www.rouzegaremadan.ir

از محل فروش شمش فولادی در رینگ داخلی بورس کالا با رشد ۵۶ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۱۲ هزار و ۸۴۵ میلیارد تومان رسیده است. در این دوره، کل ارزش معاملات شمش فولادی در بورس کالا ۶۸ هزار و ۴۶۳ میلیارد تومان بوده که فولاد خوزستان ۸/۱۸ درصد ارزش بازار داخلی شمش را به خود اختصاص داده است. گفتنی است، فولاد خوزستان که تاکنون در برابر محدودیت‌ها و چالش‌ها، تاب‌آوری بالایی از خود نشان داده، برای تامین پایدار برق و جلوگیری از اختلال در روند تولیدات خود، در حال احداث یک نیروگاه سیکل ترکیبی ۵۲۰ مگاواتی است که فاز گازی آن تا یک سال و نیم آینده به بهره‌برداری می‌رسد؛ البته این نیروگاه، قابلیت توسعه به ۱۰۰۰ مگاوات را نیز دارا خواهد بود.

دو ابر چالش صنعت فولاد

تولیدکنندگان اعلام شده اما متأسفانه در کمال خونسردی مسئولان ذی‌ربط، شاهد عدم همکاری و نبود برنامه مشخص در این زمینه هستیم. باید توجه داشت شرکت‌های بزرگ فولادی که عمدتاً نیز ضوصلنی بوده و از زنجیره کامل تولید فولاد برخوردارند، دغدغه و نگرانی چندانی برای تولید و فروش انواع محصولات خود اعم از گندله، آهن اسفنجی و... ندارند اما شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی که کاملاً با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی راه‌اندازی شده‌اند و در یک یا نهایتاً دو بخش از زنجیره فولاد در حال فعالیت هستند، با انبوهی از مشکلات مواجهند که افزایش قیمت حامل‌های انرژی، یکی از آن‌هاست و به هیچ وجه نمی‌توان شرایط تولید در این واحدها را با شرکت‌های ضوصلنی مقایسه کرد.

● به عنوان یکی از بزرگ‌ترین گروه‌های فولادی در کشور، نحوه قیمت‌گذاری در زنجیره فولاد را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

یکی دیگر از چالش‌های فعالان این صنعت، عدم توازن در زنجیره فولاد و قیمت‌گذاری دستوری در بورس کالای ایران است. دولت بارها و بارها طی فولادی دخالت کرده و شرکت‌ها را موظف به عرضه تمامی محصولات خود در این تالار صنعتی کرده است. عرضه فولاد در بورس، در عمل اقدام مناسبی است اما باید توجه داشت که محمولات جهت کشف کیفیت در بورس عرضه می‌شوند اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز خود را هم از این محل تامین کنیم که این مسئله نیز در حال حاضر به یکی دیگر از چالش‌های بزرگ فولاد تبدیل شده است؛ باید توجه داشت که قیمت‌گذاری دستوری، آسیب جدی به شرکت‌های کوچک‌مقیاس فولادی و به ویژه تولیدکنندگان مقاطع نوردی وارد کرده و منجر به زیان‌دهی و تعطیلی بسیاری از این واحدها شده است. این در قیوض برق واحدهای فولادی محاسبه می‌شود اما تولیدکنندگان داخلی، موظف به عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات خود در این تالار صنعتی هستند. اگر ما کل تولیدات خود را در بورس عرضه می‌کنیم، در مقابل باید بتوانیم بخش عمده‌ای از مواد اولیه مورد نیاز

www.rouzegarmadan.ir

در پی اجرای طرح پاداش صرفه جویی و کاهش ۳ درصدی سرانه مصرف خانگی درسال گذشته،اجرای این طرح در سال جاری عمومیت یافت و ۴۰درصد مشترکان خانگی، ۲۲۰۰ میلیارد تومان پاداش صرفه جویی دریافت کردند.

به گزارش روزگار معدن به نقل از توانیر، تأمین برق خانگی در دوره اوج بار شبکه همواره به سه عنوان اولویت وزارت نیرو مورد تاکید بوده است. از طرفی سیاست‌های تشویقی برای جلب اقبال عمومی به صرفه جویی در مصرف برق با کسب مجوزهای قانونی و موافقت هیأت دولت طی ۲ سال اخیر به مرحله اجرا گذاشته شد که سال گذشته کاهش ۳ درصدی سرانه مصرف برق خانگی را در پی داشت.

امسال نیز باعث شد رشد سرانه صرفه صرف برق خانگی از ۴.۳ درصد پیش بینی شده به ۱.۳ درصد محدود شود که موجبات تخصیص سهم بیشتری از برق تولیدی

پاداش ۲۲۰۰ میلیارد تومانی بخش خانگی در تابستان

کشور به بخش‌های مولد اقتصادی به ویژه بخش صنعتی را فراهم آورد، در نهایت امسال برای نخستین بار طی ۵۳ دهه اخیر، تأمین برق صنعتی از خانگی سبقت گرفت.

سختگوی صنعت برق کشور درباره چالش‌های تابستان امسال به رشد ۵.۷۷ درصدی

اوج بار و افزایش تعداد روزهای اوج بار شبکه از ۱۷ روز در تابستان ۱۴۰۱ به بیش از ۳۵ روز در تابستان امسال اشاره کرد و گفت: برخی روزها بیش از ۸ هزار مگاوات به مصرف شبکه افزوده شد، اما با تلاش همکاران صنعت برق در بخش‌های دولتی و خصوصی و همکاری مردم، شبکه به طور پایدار اداره شد.

«رجی مشهدی» وضعیت عرضه تولیدات صنعتی در بورس را حاکی از افزایش عرضه تولیدات صنعتی نسبت به تقاضا و ایجاد ثبات در بازار عنوان کرد و افزود:

اقتصاد انرژی در بی‌راهه

کشور نیز بسیار محدود شده است؛ مجموعه این عوامل چالش‌های اساسی این صنعت را شکل می‌دهند.

❑ بلاکلیفی نهاد رگلاتوری برق

وی در ادامه افزود: طبق آمار مصرف برق در سال اخیر در کشور رشدی ۸ درصدی را تجربه کرده است اما از آنجایی که شرایط سرمایه‌گذاری بنا به دلایل از پیش ذکرشده فراهم نیست؛ تولیدات ما افزایش نداشته و ما نتوانسته‌ایم با توجه به شرایط موجود میزان مصرف برق را پوشش دهیم، به‌عبارت‌دیگر میان تولید و مصرف برق در کشور اختلاف بسیاری ایجاد شده و ما در حال حاضر شاهد نا ترازوی تولید و مصرف برق هستیم. این نا ترازوی اکنون رقم بزرگی نزدیک به ۱۵ هزار مگاوات را شامل می‌شود. علت این امر این است که ما بهینه‌سازی و سیاست‌گذاری‌های لازم را در بخش مصرف انجام ندهاده‌ایم و درعین‌حال برای تولید بیشتر پی سرمایه‌گذاری انجام نشده است. باید محرکه لازم برای تولید برق را در کشور ایجاد کنیم و این امر در وهله اول نیازمند تولید ثروت است. تولید ثروت برای کشور در شرایط کنونی جزء از طریق اقتصاد آزاد امکان‌پذیر نیست.

صالحی راهکارهای موجود برای رفع چالش‌های این صنعت را اما این اقدام راه به جایی نبرد. این نهاد دهد صنعت برق که به‌عنوان زیربنای سایر صنایع شناخته می‌شود، معاملات خود را در بورس انرژی انجام دهد.

به معنای دیگر، صنایع در بورس برق موردنیاز خود را تهیه و فروشندگان نیز که همان نیروگاه‌های غیردولتی هستند، محصولات خود را در این بازار عرضه کنند. لازم به ذکر است در حال حاضر نیروگاه‌های غیردولتی بیش از ۶۰ درصد از کل نیروگاه‌های کشور را تشکیل می‌دهند. اگر این عرضه و تقاضا در بورس انرژی انجام شود، صنعت برق نرخ و قیمت‌گذاری واقعی را تجربه خواهد کرد و طبق پیش‌بینی‌های انجام شده بیش از ۱۰۰۰ همت(۱۰۰ هزار میلیارد تومان) منابع برای سرمایه‌گذاری در این صنعت در دسترس قرار

می‌گیرد. این افزایش سرمایه سبب می‌شود تا مشکلات نیروگاه‌های قدیمی رفع و نیروگاه‌های جدیدی احداث شوند و از این طریق به افزایش تولید موردنیاز دست یابیم. اگر بتوانیم این راهکار را در پیش گیریم، بی‌شک در چند سال آینده از قطعی برق‌های امروزی اثری باقی نمی‌ماند و ما در

آینده‌ای نه‌چندان دور، دیگر با مشکلات امروزه این صنعت دست‌وپنجه نرم نخواهیم نکرد اما دولت‌ها متأسفانه در این زمینه تصمیمات خود را به تعویق می‌اندازند و در پی آنند که اگر توافق برجام حاصل شود، درآمدهای بلوکه شده را به کشور بازگردانند و این گونه دیگر از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی می‌اندازند و در پی آنند که اگر توافق برجام حاصل شود، درآمدهای بلوکه شده را به کشور بازگردانند و این گونه دیگر از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی می‌اندازند و در پی آنند که اگر توافق برجام حاصل شود، درآمدهای بلوکه شده را به کشور بازگردانند

نایب رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره وضعیت تأسیس نهاد رگلاتوری انرژی در کشور گفت: حرکت در راستای تأسیس نهاد رگلاتوری به‌عنوان نهاد تنظیم‌گری برق بسیار مطلوب است اما این نهاد باید از بخش دولتی جدا باشد. پیش‌ازاین دولت در این زمینه وارد عمل شد و دفتر تنظیم مقرراتی در وزارت نیرو برای این امر تأسیس کرد اما این اقدام راه به جایی نبرد. این نهاد قیمت‌گذاری‌های دستوری اعمال و بخش خصوصی را به مکلف می‌کرد تا طبق نرخ تعیین شده برق خود را به فروش رساند.

وجود نهاد رگلاتوری انرژی لازم است اما ورود دولت و وزارت نیرو نه‌تنها عملکرد این نهاد را تضعیف خواهد کرد بلکه لطمه‌های بیشتری نیز به این صنعت وارد می‌کند. دولت نباید به‌عنوان رقیب بخش خصوصی در این عرصه به میدان آید و باید اجازه دهد تا میزان عرضه و تقاضای بازار نرخ واقعی برق را مشخص کند. دبیرخانه رگلاتوری باید در دستن بخش خصوصی قرار داشته باشد و به‌صورت مستقل اداره شود. به‌عبارت‌دیگر، مصرف‌کننده و تولیدکننده باید دو عنصر اصلی تشکیل‌دهنده نهاد رگلاتوری برق باشند.

انرژی

امسال به برکت مدیریت مصرف برق، در بخش صنعت کشور ۳۰۰ واحد بزرگ و انرژی بر نسبت به سال گذشته رشد ۵.۵ درصدی و در مقایسه با سال ۱۴۰۰ رشد ۱۹۶ درصدی مصرف برق را تجربه کردند که تأثیر مستقیم بر رشد تولید این صنایع داشته است.

به عبارت دیگر امسال با وجود افزایش بی سابقه دما، ناترازی شدید تولید و مصرف و افزایش تعداد مشترکان به ۲۱ میلیون مشترک، علاوه بر عدم اعمال خاموشی در بخش خانگی، برق تحویلی به صنایع نسبت به سال ۱۴۰۰ معادل ۲۶ درصد افزایش یافت و بهره مندی ۴۰ درصد مشترکان خانگی از ۲.۲۰۰ میلیارد تومان پاداش صرفه جویی از موفقیت سیاست برد برد وزارت نیرو در پیاده سازی طرح سراسری پاداش صرفه جویی برق خانگی در کشور حکایت دارد.

به همین جهت می‌توانیم از دانش علمی و عملی آنها هنگام تدوین مقررات، آیین‌نامه‌های مربوطه، احداثت نیروگاه‌ها و ... بهره جوییم. همچنین با همکاری این افراد می‌توانیم ظرفیت‌های ناشناخته کشور را کشف و از آنها استفاده کنیم.

نایب رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره انگیزه‌های لازم جهت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت برق افزود: مهم‌ترین عملی که رغبت لازم را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه برق ایجاد می‌کند این است که به آنها در حوزه قیمت‌گذاری اجازه ورود دهیم. هنگامی که ما از سرمایه‌گذاران برای همکاری در صنعت برق دعوت می‌کنیم باید دست آنان را در تعیین قیمت محصولاتشان باز گذاریم. در حوزه برق همانند هر صنعت دیگری باید اجازه دهیم تا صاحبان نیروگاه‌ها در ارزش‌گذاری محصولاتشان دخیل باشند. غیرعقلانی و به‌درواز منطق است که از سرمایه‌گذاران درخواست کنیم تا ثروت خود را وارد این صنعت کنند اما خود در تعیین نرخ محصولاتشان دخالتی نداشته باشند. با این روند، عملاً هیچ سرمایه‌گذاری برای این صنعت وجود نخواهد داشت و ما در دوری باطل به دور خود فرو می‌رویم. نهاد تنظیم‌کننده بازار و مقررات مشکلات این صنعت را بررسی کنند و در راستای رفع آنها اهتمام ورزند. این افراد مجموعه‌ای از نخبگان صنعت برق هستند که سالیان سال در این عرصه فعالیت‌های متعددی انجام داده‌اند و کوله‌باری از تجربیات گوناگون به همراه خود دارند؛ همچنین مشکلات این مسیر را به‌خوبی می‌شناسند. به همین دلیل می‌توانند پیشنهادهای کارآمدی برای رفع این مشکلات به دولت عرضه کنند و حتی راه‌های مؤثری در این مسیر برهانند و برای رشد این صنعت وارد عمل شوند اما همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد لازم‌ه این امر این است که وزارت نیرو بپذیرد رویکردهای پیشین دیگر کارآمد نیستند و دولت فضا و زیرساخت‌های لازم را برای ورود این افراد فراهم و تأمین کافی از صنایع،

❑ بخش خصوصی ناجی برق

وی با اشاره به اهمیت حضور پررنگ بخش خصوصی در صنعت برق در پایان خاطرنشان کرد: اگر از ظرفیت‌های بخش خصوصی نتوانیم بهره‌مند شویم، هیچ مسیر دیگری پاسخگوی نیازهای مصرفی برق کشور نخواهد بود. ما در راستای افزایش تولید برق کشور باید چند اولویت را در دو مسیر خود قرار دهیم. در وهله نخست، باید قیمت‌گذاری واقعی در این عرصه انجام شود. برای تحقق این امر، می‌توانیم قیمت‌ها را به‌صورت پلکانی افزایش دهیم تا درنهایت شاهد ارزش واقعی این انرژی در بازار باشیم. البته این افزایش قیمت‌ها نیز به‌نوبه خود باید بر اساس نظرات کارشناسانه و اولویت‌بندی شده انجام شود. برای مثال در وهله نخست می‌توان این افزایش قیمت را در صنایع، سپس در حوزه تجاری و درنهایت در بخش‌های خانگی و کشاورزی اعمال کرد. لازم به ذکر است که تحقق این امر، اجزا و عملیاتی کردن آن، به مدت یک تا دو سال زمان‌بر است اما درنهایت می‌توان ثمره آن و رشد این صنعت را مشاهده کرد.

پس‌ازاین مرحله، باید فضای بیشتری برای حضور بخش خصوصی در این حوزه و نهاد رگلاتوری فراهم کرد و درنهایت بازارهای صادراتی می‌توانند فرصتی طلایی برای سازندگان صنعت برق باشند. به همین جهت ورود این صنعت به بازارهای بین‌المللی را نباید دست‌کم گرفت. طبق پیش‌بینی‌های انجام شده بر پیشانی از سهمی از مصرف انرژی انسان در سال ۲۰۵۰ تا ۲۰۵۰ کی‌لووات می‌دهد. به همین جهت باید توجه و تمرکز بیشتری بر حوزه صادرات این صنعت داشت. بازارهای جهانی فرصت مناسبی ایجاد می‌کنند تا آراژواری‌های بسیاری برای کشور حاصل شود و این استفاده از این فرصت و به‌کارگیری بخش خصوصی می‌توانیم درنهایت شاهد رشد و پیشرفت صنعت برق کشور باشیم.

● ۵ مهر ۱۴۰۲ | ۱۱ ربیع‌الاول ۱۴۴۵ | ۲۷ سپتامبر ۲۰۲۳ | چهارشنبه

روزگار معدن شماره ۱۱۹۹

بازداشت

بحران؛ از آب تا برنام‌ه

سروش کیانی قلعه‌سرد
ی‌زوشنگر اقتصاد منابع طبیعی و محیط‌زیست

فارغ از اجرایی‌شدن یا نشدن و اثرگذاری یا عدم‌اثرگذاری برنامه‌های توسعه‌ای در تمام بخش‌ها به‌ویژه حوزه آب، این حوزه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مسائل حکمرانی کشور در برنامه هفتم مورد توجه قرار گرفته است. از این‌رو فصل هشتم این برنامه با عنوان «بهبود نظام مدیریت یکپارچه منابع آب» با هدف بهبود وضعیت منابع آبی کشور تدوین شده است؛ هدفی بزرگ که در پی حل‌کردن یکی از ابرچالش‌های کشور به نام «بحران آب» است. اما تا چه میزان سازوکارهای بعضا خوش‌بینانه این برنامه کارایی داشته و خواهد توانست این رویکرد را به سرانجام برساند؟ این موضوع مناسرت از دو بخش خواهد بود: نخست، اصول و چارچوب در نظر گرفته‌شده و در نظر گرفته‌نشده در خصوص «نظام مدیریت یکپارچه منابع آب» و دوم، اصول و مبانی هدف‌گذاری‌شده برای سایر بخش‌های مرتبط با حوزه آب

در این برنامه.

اولین نکته در نظام مدیریتی این آب برنامه این است که وزارت نیرو نقش پررنگ و محوری در هماهنگی بین دستگاهی با وزارت‌خانه‌هایی همچون جهاد کشاورزی؛ امور اقتصادی و دارایی؛ صنعت، معدن و تجارت و صنایع و معادن و سازمان محیط‌زیست ایفا خواهد کرد. حال آنکه یکی از اصلی‌ترین عوامل شرایط کنونی در حوزه آب و چالش‌های شکل‌گرفته آبی همین وزارت‌خانه است. یعنی سیاستگذاری‌های غلط و عملکرد نامناسب این وزارت در دوره‌های مختلف خود یکی از عوامل اصلی شکل‌گیری وضعیت نامناسب کنونی آب کشور است. اینکه چه اتفاق و تغییری در شرایط این وزارت‌خانه شکل گرفته یا قرار است شکل بگیرد که این وزارت‌خانه از نقش بحران‌ساز آبی به رف‌کننده بحران تبدیل شود مشخص نیست؛ اما آنچه مشخص است این است که هیچ

برنامه اصلاحی در خصوص نحوه عملکرد و ورود این وزارت‌خانه در مسائل آب به‌طور عملی دیده نمی‌شود. در بند «ح» ماده ۳۸ این برنامه آمده است که «وزارت نیرو مکلف است تمامی پروژه‌های در دست اقدام خود را بررسی و نسبت به اصلاح اهداف و عملیات یا حذف پروژه‌های غیراقتصادی فاقد اولویت تا پایان سال اول اقدام کند.» همان‌طور که مشاهده می‌شود، ملاک ارزیابی اقتصادی پروژه‌ها و محوریت همچنان با سودآوری است و مسائلی همچون ارزیابی زیست‌محیطی و رعایت اصول پایداری توسعه در این ارزیابی به چشم نمی‌خورد. در عبارت دیگری از دید این برنامه، صرف اقتصادی بودن یا نبودن یک‌پروژه در ارزیابی پروژه قنایت لازم را دارد و مسائل دیگری که حداقل در این بخش برنامه به دنبال بحران‌زدایی از آن است فاقد اهمیت است. این موضوع مناسرت با هدف اولیه این برنامه در حل مسائل مربوط به منابع آب است و در عمل نقطه آغازین بسیاری از مسائل اقلیمی و منابع طبیعی ماند آب، توجیه صرف اقتصادی است. در بخش «مدیریت مصرف و بهره‌وری آب» این برنامه به‌منظور احصان الگوی مصرف پهنه آب و ارتقای بهره‌وری محوریت همچنان بر قیمت‌گذاری آب آشامیدنی می‌چرخد و سیاستگذار نه سهم این آب در مصرف کلی در کشور و نه تأثیر و کشش قیمت آب بر مصرف‌آشامیدنی را در نظر دارد. به نظر سخن، سیاستگذار در صورت افزایش قیمت آب در سال‌های قبیل را در نظر گرفته و همچنان معتقد است افزایش قیمت راهکار کاهش مصرف خواهد بود؛ حال آنکه کمتر نتیجه‌مطلوبی از چنین سیاست‌هایی قابل مشاهده است یا در خصوص آب کشاورزی، وزارت نیرو و جهاد کشاورزی مکلف به تعیین الگوی مصرف آب کشاورزی شده تا به صورت پلکانی قیمت‌گذاری در این خصوص صورت بپذیرد؛ مسئله‌ای که به‌طور کامل با واقعیت‌های موجود در محوس آب کشاورزی کشور فاصله دارد. مساله قیمت آب کشاورزی به‌رغم تمامی تلاش‌های صورت‌گرفته از جمله تعریف‌شدن قیمت آب کشاورزی که آن هم دلایل خاص خود مانند تعداد بالای چاه‌های غیرمجاز، استفاده بی‌رویه از آب‌های سطحی، عدم‌امکان پیچیده میزان آب مصرفی و ... را در دل خود موضوع دشوار و پیچیده بوده که به‌راحتی قابل بررسی است. به‌عنوان مثال

شود این برنامه با سازوکارهای موجود خواهد توانست آن را حل کند، بسیار رویاپردازانه است. در این برنامه برای مدیریت آب‌های سطحی و زیرزمینی راهکارهایی اندیشیده شده است که ما همین مساله‌ها در دو بخش مصرفی بودن قابل بررسی است. به‌عنوان مثال، تأمین آبیاری فضای سبز با استفاده از آب شرب در تمام اماکن عمومی و دولتی ممنوع لحاظ شده است؛ حال آنکه سازوکاری جانشین این موضوع و حداقل در این زمینه پنج‌ساله دور ذهن و واقعیت‌توسعه می‌رسد. در خصوص بازچرخانی پساب نیز به‌طور صریح در ماده ۴۱ عنوان شده است که «رهاسازی آب‌های آلوده و آلوده‌کردن منابع آب سطحی و زیرزمینی ممنوع است.» این موضوع در حالی عنوان می‌شود که فاضلاب و پساب‌های مختلف شهری، صنعتی و کشاورزی به فاضلاب غیر قابل کنترلی در اکثر مناطق کشور، به‌ویژه در مناطق غربی و ساحلی کشور وارد آب‌های سطحی می‌شود و عملاً راهکار مشخصی در این زمینه به چشم نمی‌خورد. همچنین بحث انتقال آب با مصارف شرب مجاز دانسته شده است؛ موضوعی کلی بدون تشریح استانداردهای اقتصادی و زیست‌محیطی آن که می‌تواند آسیب‌های بسیاری ایجاد کند. اما در همین چارچوب بهبود نظام مدیریت منابع آب نکات مغفول‌مانده بسیاری نیز وجود دارد. شاید مهم‌ترین نکته در این خصوص، نادیده‌گرفتن دیپلماسی آب به‌رغم بحرانی بودن شرایط آب در مناطق مرزی کشور باشد. در واقع با وجود مسائل جدی و بحران‌های متعددی که در برخی از مناطق مرزی کشور مانند استان سیستان و بلوچستان وجود دارد، عملاً هیچ‌گونه برنامه یا نقشه‌راهی برای این موضوع به چشم نمی‌خورد. در حالی که بخش عمده‌ای از مسائل فعلی و آتی محیط‌زیستی و غیرمحیط‌زیستی در این مناطق راهکاری در تقویت دیپلماسی در حوزه آب ندارد، به این موضوع به‌طور کلی پرداخته نشده است. این موضوع که در غرب کشور نیز به‌مرور چالشی‌تر خواهد شد، بدون سیاستگذاری کلان صحیح، خطرات متعددی را در آینده ایجاد خواهد کرد یا در خصوص سازگاری منابع آب در شرایط تغییر اقلیم هیچ برنامه‌ای به چشم نمی‌خورد. مهم‌ترین بخش‌ها بخش کشاورزی و هدف‌گذاری در زمینه توسعه آن است. در فصل امنیت غذایی و ارتقای تولید محصولات کشاورزی این برنامه، ضرب خودکفایی ۹۰درصد در نظر گرفته شده؛ اما اشاره‌ای به این موضوع نشده است که با حذف حجم آب منقار است این اتفاق رخ دهد. این سیاستگذاری در حالی است که طبق گونه برنامه یا نقشه‌راهی برای این موضوع به آینده و نگران‌کننده‌ای داشته‌اند. در مجموع فارغ از اثرگذاری یا عدم‌اثرگذاری چنین استنادی بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی، آنچه از این برنامه برداشت می‌شود، این است که در حوزه آب شاهد تحول اساسی مطابق با وضعیت نامطلوب آبی کشور نخواهیم بود.

کلنگ‌زنی نخستین طرح گاز جی گاز ایران

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران اعلام کرد که کلنگ آغاز عملیات نخستین طرح گازی ایرانی در خارج از کشور به‌زودی و در صورت مساعد بودن شرایط کلان سیاسی به زمین زده می‌شود.

به گزارش روزگار معدن، رضا نوشادی، مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران در نشست با اعضای هیئت مدیره انجمن مهندسی گاز ایران اظهار کرد: شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران با تکیه بر نیروی انسانی کارآزموده، فرآیندهای بهینه و ساختار منسجم، در امر اجرای پروژه بسیار چابک و حرفه‌ای عمل می‌کند.

وی با اشاره به با‌اندیشی انجام شده در دستورعمل رسیدگی به تأخیرات پروژه‌ها و منطبق کردن آن با تازه‌ترین شیوه‌نامه‌های روز دنیا، از سوی این شرکت توضیح داد: تأخیرات پروژه‌ها یکی از مسائل متداول پیمانکاران بود که امکان اعمال سلیقه در فرایند رسیدگی به آن وجود داشت؛ اما اکنون یک دستور عمل مدرن و کارآمد تدوین شده که نه تنها در پروژه‌های این شرکت که با ابلاغ معاونت مهندسی وزارت‌خانه در همه صنعت نفت مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران با تحسین دوراندیشی نسل پیش صنعت گاز در انتقال فناوری دو نوع توربوکمپرسور از اروپای شرقی و غربی به داخل کشور گفت: اکنون پیشرفت ایران در ساخت توربوکمپرسور به درجه‌ای ارتقاء یافته است که الگوی ایرانیزه شده نسبت به مدل مشابه اروپایی با‌لاتری دارد. به گفته نوشادی، تجهیز توربین‌های ساخت داخل به قابلیت solution HIGH AMBIENT دیگر دستاورد متخصصان داخلی است که از کاهش توان توربین‌ها در هوای گرم به ویژه در اقلیم جنوب‌ جلوهگری می‌کند.

وی موفقیت دیگر مهندسان کشور را بهره‌گیری از سیستم کنترل ایرانی در تأسیسات تقویت فشار گاز خواند و گفت: این تجهیز فوق پیشرفته اکنون از سوی چند شرکت ایرانی ساخته می‌شود و رقابت خوبی در این عرصه ایجاد شده است.

خبر خوش برای دریاچه نیمه‌جان ارومیه

در ماه‌های اخیر خبرهای نسبتاً خوبی از وضعیت دریاچه ارومیه به‌گوش رسید و اعلام شده که دولت برنامه‌هایی را برای احیای بخشی به این دریاچه در دستور کار دارد که یکی از این برنامه‌ها بهره‌برداری سد چپرآباد در ماه جاری است.

در حوضه آبریز دریاچه ارومیه در پایه زمانی ۱۵ ساله شاهد کاهش ۱۰ درصدی بارش‌ها بودیم. افزایش دما روزانه باعث تبخیر ۳۰ میلیون مترمکعب و سالانه ۲ میلیارد مترمکعب از آب دریاچه ارومیه می‌شود. در یکسال گذشته ۶۰ درصد کاهش بارش برف در حوضه آبریز دریاچه ارومیه داشتیم. کاهش ۱۰ درصدی سطح برف درواقع تغییرات اقلیمی، افزایش دما، کاهش بارش بویژه برف، مصرف بی‌رویه آب در بخش کشاورزی و چاه‌های غیرمجاز عوامل اصلی وضعیت فعلی دریاچه ارومیه است. علیرغم اینکه نباید توسعه کشاورزی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه صورت می‌گرفت اما میزان اراضی کشاورزی از ۳۹۰ هزار هکتار در سال ۱۳۷۷ به ۵۲۰ هزار هکتار در سال ۱۳۹۸ رسیده است، ۱۱۵ هزار هکتار مجاز و غیرمجاز در حوضه آبریز دریاچه ارومیه فعال هستند و این در حالی است که ۴۲ هزار چاه غیرمجاز فعال یک میلیارد مترمکعب آب مصرف می‌کنند. در سنوات گذشته بجای کشت محصولات کم آبر، محصولات پر آبربر کشت شده به نحوی که سه محصول بونجه، سیب و چغندر قند بیشترین میزان آب را به خود اختصاص می‌دهند. عیبی بزرگ‌زاده – سختگوی صنعت آب در همین رستا به ایجاد اعلام کرده. تولید سیب در حوضه آبریز دریاچه ارومیه افتخار نیست و پیش‌ازاین دریاچه آب کشور وضعیت است، روند استفاده از آب برای توسعه محصولات کشاورزی غیرراهبردی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه باید متوقف شود. وی در واکنش به تولید انبوه سیب در حوضه آبریز دریاچه ارومیه اظهار کرد: متأسفم که نیازهای آبی دریاچه ارومیه صرف تولید محصولات غیر راهبری کشاورزی می‌شود. آمارها حاکی است، ۵۷ درصد از مصرف آب کشاورزی در حوضه آبریز دریاچه ارومیه صرف تولید سیب، بونجه و چغندرقد می‌شود.

